

az építésügyi és városfejlesztési miniszter, valamint az országos vízügyi hivatal elnökének közös előterjesztése alapján a kormány megvitatta a középtiszavidéki üdülőkörzet rendezési tervét. a kisköréi vizilépcső térségében az 1973-tól 1985-ig fokozatosan kialakuló víztároló hasznosítása lehetővé teszi, hogy mintegy 640 hektárnyi területet üdülőkörzetté alakítsanak. a terv szerint az üdülőkörzet elsősorban hétvégi és kisebb részben tartás üdülési céloknak felel meg, tehát főleg helyi és regionális jelentőségű borsod, hajdu, heves és szolnok megye számára. a kijelölt területen mintegy 45 ezer főnyi üdülőt lehet elhelyezni, a további 10 ezer átutazó vendég részére biztosítható pihenés, üdülés. a szálláshelyek 80 százalékát tisztafüred, abádszalók, kisköre és poroszló térségében alakítják ki. nagyobb részben hétvégi házak, horgásztanyák, társasüdülők, kisebb részben pedig vállalati üdülők, valamint a korszerű utahálózat és közművesítés létesítésével. a kormány az előterjesztést elfogadta. utasította az illetékes minisztereket és a megyei tanácsok végrehajtó bizottságát, hogy a fejlesztés érdekében tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

a minisztertanács a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter előterjesztése alapján rendeletben módosította, illetve kiegészítette a földtulajdonról és a földhasználatról szóló jogszabályok egyes rendelkezéseit. a rendelet a földtörvény hatálya alá lépése óta szerzett tapasztalatok alapján rendezi a termelőszövetkezetek működésének új szabályozásával, a tanácsi szervek átstrukturálásával, a méterrendszer bevezetésével, valamint az egységes ingatlannyilvántartási szervek kialakításával kapcsolatos kérdéseket. a jövőben a törvény rendelkezései a mezőgazdasági szakszervezetek közös használatában levő földekre a mezőgazdasági termelőszövetkezetekkel azonos feltételek szerint érvényesülnek. a rendelet egyes hatósági feladatokat a tanácsi testületi szervektől a szakigazgatási szervek és intézmények hatáskörébe utal.

a nehézipari miniszter jelentést tett a mecseki szénbányák kossuth bányáüzeménél történt bányászserencsétlenségről és arról, hogy az országos bányaműszaki főfelügyelőség és az érintett szervek közreműködésével megkezdődött a baleset körülményeinek kivizsgálása. a szerencsétlenség áldozatainak hozzátartozóiról megfelelő gondoskodás történt. a kormány utasította a nehézipari minisztert, hogy a szerencsétlenség okainak kivizsgálására alakult bizottság munkájának befejezése után tegyen jelentést a minisztertanácsnak.

a minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalta./mti/

15.35/ok

MF 1577

- 2 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1972. október 6.

bb.1. országos küldöttgyűlésre készült a tudományos ismeretterjesztő társulat - dr. vonsik gyula főtájtár nyilatkozata

1 nn/gg/h1/ok hgy

1972. október 6.

Javában folynak a tudományos ismeretterjesztő társulat VI. országos küldöttgyűlésének előkészületei. mint dr. vonsik gyula, a társulat főtájtára elmondta az mti munkatársának, a népszerű ismeretterjesztéssel foglalkozó intézmény a jelenleg érvényben levő alapszabálya értelmében négy évenként tartja országos tanácskozását. az utolsó küldöttgyűlés 1968 októberében volt, ezért az idén ismét esedékesé válik az összehívás. az előkészítési munkálatokhoz már ez év tavaszán hozzáálltak. áprilistól júniusig zajlottak le a járási és járási jogú városi közgyűlések. ezeken a tagság több mint 80 százaléka jelentet. a hozzászólásokat, a vitát élénk kritikával szellem és a feladatok felelősségteljes megfogalmazása jellemezte. az itt kifejtett vélemények és állásfoglalások teljesen megegyeznek az országos vezetés szintjén megfogalmazott korszerűsítési és fejlesztési elképzelésekkel. jelen voltak a gyűléseken a megyei és járási pártbizottságok küldöttei is, akik állást foglaltak a legfontosabb kérdésekben. hasonlóak a tapasztalatok a megyei küldöttterkezetek előkészítésében is, amelyek október 31-ig tartanak. eddig a budapesti, a komárom megyei, heves és szolnok megyei tanácskozás zajlott le. a tudományos ismeretterjesztésben dolgozó értelmiségiek szintén, hivatottan beszélték meg a további teendőket s a munkában felmerülő nehézségeket is.

- a megyei küldöttterkezetek közül különösen sokat várunk a szegediek ülésétől - hangsúlyozta dr. vonsik gyula, ahol az utóbbi években különösen érdekes kísérleteket folytattak a felnőttoktatás tartalmi, formai sajátosságainak vizsgálatára. hasznos tanulságokat tartogathat számunkra a miskolcisk konferenciája is, mert itt születtek először kezdeményezések a körzeti, üzemi és területi tit alapszervezetek létrehozására. nógrád megyében a legélhetősebb ismeretterjesztési forma jelenleg a munkásakadémia. tőlük elsősorban a munkások között végzett tudományos ismeretterjesztés új formáiról, lehetőségeiről várunk információkat. a pest megyei társulatnál viszont átársulati élet a legerősebb, a tapasztalatok közül az országos tanácskozás számára feltétlenül hasznos lehet az, hogyan lehet a legjobban mozgósítani ismeretterjesztési aktivistáinkat.

/folyt.köv./

MF

bb.1./országos küldöttgyűlésrefolyt./ok

az országos küldöttgyűlés a tervek szerint november 30-án dél-után 2 órakor ül össze a magyar tudományos akadémia dísztermében, és december 2-án fejezi be a munkáját. az ülés résztvevőinek száma 350 fő lesz, közülük 300 a megyékben megválasztott küldött, s ötven a meghívott vendég. jelen lesz a tanácskozáson több külföldi - a szovjet, a mongol, a bolgár, a román, a lengyel, a jugoszláv az ndk- és a csehszlovák testvérszervezet - delegációja is.

az országos küldöttgyűlés jellegét tekintve munkaértekezlet lesz. ezen sor kerül az elmúlt négy év munkájának értékelésére: megvitatják a tudományos ismeretterjesztő társulatnak a tudományos népszerűsítésében betöltött szerepét, a következő időszak főbb feladatait. négy napirende pontja lesz az ülésnek: beszámoló az eltelt négy év munkájáról, valamint az országos ellenőrző bizottság tevékenységéről, továbbá az új alapszabály megvitatása, s az új tisztségviselők megválasztása./mti/

...

bb.2. petőfi-emlékszoba és emléklakett kiskunfélegyházán

vid/ká/ok hgy

1972. október 6.

kiskunfélegyháza város tanácsa petőfi-emlékszoba berendezését, s emléklakett alapítását határozta el, a költő születésének közelgő 150 évfordulója alkalmából a petőfi-emléklakettet kovács ferenc munkácsy díja szobrászművész, a város szülötte készítette. az érem egyik oldalán petőfi arcképe, a másikon az egykori petrovics-féle mészárszék a híres félegyházi hattyuház homlokzata címere látható. a plakettet első ízben 1972. december 31-én a költő emlékének szentelt ünnepi tanácsülésen adják majd át azoknak, akik kiemelkedő eredményt értek el a petőfi kultusz ápolásában, illetve a petőfi-kutatásban.

a neves kiskunfélegyházi petőfi-emlékhelyen, ahol a költő gyermekéveit töltötte, ugyanekkor nyitják meg az emlékszobát is. a város tanácsa e célra két helyiséget biztosított a hattyuházhoz közeli épületben, amelynek helyén egykor a költő szülei-nek lakóháza állott. bár félegyházán eddig nem kerültek elő olyan emléktárgyak, amelyek a költőé vagy szüleié voltak, a város mégis állást foglalt az állandó petőfi-emlékkiállítás mellett. a szobákat a nemrég elhunyt kiváló petőfi-kutató, a hosszú ideig itt tevékenykedő mezősy károly hagyatékából és korabeli tárgyakból rendezik be./mti/

...

- 2 -

vbb.3 országos szövetségi cipőmodell pályázat

1 ol/pá/le/ok la

1972. október 6.

országos cipőmodell pályázatot írt ki a közelmúltban az ipari szervezetek országos tanácsa, az iparművészeti tanács és a ruházati szervezetek budapesti szövetsége. céljuk az volt, hogy a most kapható alap- és kiegészítőanyagok felhasználásával, a legújabb divatirányzatoknak megfelelő formai és esztétikai megoldások egybehangolásával a lakosság igényeit messzemenően kielégítő mérték utáni kivitelre és sorozatgyártásra alkalmas modellek készüljenek.

a pályázatra 27 szervezet tervezője, illetve modellezője nevezet be összesen 256 pályamunkával. a szigorú zsűri most öt kategóriában - az alkalmi jellegű cipők - a csizma- és bokacipők az utcai és sportos cipők; az ortopéd és gyermeklábelik; és egyéb könnyűcipők /szandál, házcipő, papucs /csoportjában bírálja a pályázatra beérkezett modelleket, s a legsikerültebbeket díjazza is. az iparművészeti tanács a pályázat sikere érdekében egy 5 000 forintos „nívódíjat”, ajánlott fel.

a modellekből kiállítást rendeznek az országos plakettintézet bemutatótermében./mti/

...

bb.4. budapesti fiatalok összefogása egy vietnami gyermekórházért - a fővárosi békeklub októberi programjáról

1 tf/pá/hi /ok hgy

1972. október 6.

a főváros ifjúsági békeklubja - amely a budapesti népfront bizottság VI. kerületi, népköztársaság útja 125. számú székházában működik - októberben is sokrétű programmal várja a fiatalokat. előadásokból kibontakozó vitaestek lesznek politikai, kulturális és sokakat foglalkoztató más témákban.

bertold brecht színházainkban is sikerrel játszott műve „a szecsáni jólétek”, lesz a témája annak az október 10-i találkozóknak, amelyen a fiatalok vendégül várják a darab rendezőjét, major tamást. a mai magyar filmművészetről lesz szó az október 17-i összejövetelen, amikor a klub vendége: szabó istván film-rendező.

lenin állam- és forradalom elmélete címmel tart előadást 12-én guba lászló, a társadalomtudományi intézet munkatársa. akik ebben érdeklődnek a külpolitikai témákról, két vitán vehetnek részt 19-én a palesztin gerilla-mozgalmak jellegéről és perspektívájáról lesz szó érnódy györgy újságíró előadásában, 31-én egy másik újságíró, makai györgy tart előadást „amerikai fiatalok és az elnökválasztás”, címmel.

/folyt.köv./

- 3 -

bb.4./budapesti fiatalok ...folyt./ok

a lakásigénylés és lakáselosztás budapesti rendjét és helyzetét ismerteti 26-án dr. jenei györgy, a fővárosi tanács lakásügyi főosztályának vezetője. címében is érdekes, témájában még érdekesebb előadás várható 24-én: „számítógép - mítosz vagy valóság?„ - s erről a csőszerezőipari vállalat üzemvezetője, horváth jános beszélget a fiatalokkal.

társadalmi munkaakciója lesz a békeklubnak az október 15-1 vasárnapon: az önkéntes munkával keresett pénzt a fiatalok egy vietnami gyermekkórház felépítéséhez ajánlják fel./mti/

...-

bb.5 ötezer éves leletek szakályban

vid/ká/ok hgy

1972. október 6.

érdekes csomagot kapott a szekszárdi balogh ádám múzeum. szalai györgytől a szakályi kaposvölgye tészta növénytermesztési brigádvezetőjétől. a csomag a kapos menti répaöldeken összegyűjtött cserepeket és egy régi pénzt tartalmazott. a régészek megállapították, hogy az újabb kőkori ember által mintegy ötezer esztendővel ezelőtt készített agyagbögre, valamint a római kori edények maradványaira bukkantak. grézpénz valentinianus római császár arcmását viseli.

a múzeumi hónap első leletbeszolgáltatóját megjutalmazták - a régészek hitelesítő ásatást kezdenek majd a kőkori és római településeket rejtő szakályi lelőhelyen./mti/

...-

bb.6. hétszer több műbőr-csizma, de nincs elég műszőrme -kabát - nő a szövetkezetek boltok, áruházak őszi-téli választéka

1 ol/pá/1e/ok la

1972. október 6.

az őszi és téli áruellátásról tájékoztatták a szövetségben az mti munkatársát. e szerint az igények körültekintő felmérése után a szövetkezetek többségükben szervezettervezett készületek fel az idényre. előreláthatólag élelmiszer- és vegyiárukból kiegyensúlyozott lesz az ellátás, mert a forgalom tervezettnél nagyobb ütemű növekedését is biztosító árufedezet áll a nagykereskedelem rendelkezésére. édesipari lisztesárukból is a tavalyinál 5 százalékkal többet kaphat a kiskereskedelem, s az olcsóbb borok kivételével italokból is lesz elegendő.

/folyt.köv./

- 4 -

At

bb.6./hétszer több ...folyt./ok

javul a ruházati kínálat, a hagyományos cikkek, méterárukból nem lesz hiány, noha jóminőségű kabátszövetekből, kordbársonyból és dűfűből többet kérnének a szövetkezetek boltok, mint amennyit kaphatnak. a lakástextil-áruk választéka jobb és több is van mint a korábbi években. várható azonban, hogy a szőnyeg- és függönygyárak szállítási késedelme miatt egyre időszakokban itt-ott hiány lesz.

az elmúlt évinél lényegesen nagyobb mennyiségű felsőkonfekció kerül forgalomba, elsősorban korszerű téliesített divatkabátok, s ezzel párhuzamosan csökken a habhátú, illetve hagyományos alapanyagból készült áruk aránya. vidéken is megszűnt már a teddybeer divat, s előrelátható, hogy a műszőrme kabátok keresletét a szövetkezetek kereskedelem nem tudja majd teljes egészében kielégíteni. férfiolttónból is több kellene különösen a károlt öltöny, pantalló, gyermek műszálöltöny, kordbársony, illetve dűfű nadrág kárpós a szövetkezetek üzleteiben, áruházakban.

hatszorosára nő viszont a kötött alapanyag, illetve jersey női ruhák aránya az árukereskedelemben. műszálruhából csökkenő keresletre számítanak, felső-kötöttárukból pedig - abelföldi áru-alap bővülésével - kiegyensúlyozott ellátást ígérnek.

kötött alsóruházati cikkek 13, gyermekholmiból 15-20, konfekcionált alsóruházati cikkek pedig 5 százalékkal nő az árukereskedelemben. több lesz a női nylon-fehérmű és a harisnyanadrág, ezzel szemben átmeneti hiány várható fékonpressz, továbbá jacquard szövésű, valamint olcsó flanel és barhond ingekből.

lesz elég lábbeli, mert az elmúlt évinél lényegesen jobb az idén a nagykereskedelem áru kínálata. a szövetkezetek üzletek, áruházak vezetői az olcsóbb műbőr csizmákból az idén hétszer annyit rendeltek mint tavaly, és különösen sok közepes áru cipőt, csizmát kértek.

vasműszaki árukból általában megfelelőnek ígérkezik az ellátás, és valamelyest csökken a szilárd illetve olajtűzelésű kályhák múlt évben tapasztalható választékhiánya. edényből, háztartási kisgépekből importtal is javítják a kínálatot, ám hirtelen technikai cikkek - asztali rádiókból, import magnékból - még mindig nem jut elég a szövetkezetek üzleteibe. új cikként hozták forgalomba a színes szovjet televíziót. bővül a választék mosógépből, porszívóból, megfelelő ellátás ígérkezik bútorokból, üveg- és porcelánárukból, olcsó papirokból, írészerekből is./mti/

...-

- 5 -

bb.7. jános vitéz ukránul

vid/ká/ok hgy

1972. október 6.

ungvárról érkezett ajándékkötet a szegeden megjelenő tisztái című folyóirat szerkesztőségébe. a könyv jurij skrobinec fordításában a jános vitézt tartalmazza. a mű a közlegő petőfi jubileum alkalmából 28 000 példányban, első ízben került kiadásra ukrán nyelven./mt1/

bb.8. érdekes dokumentumok Lóczy Lajos hagyatékából

vid/ká/ok hgy

1972. október 6.

Lóczy Lajos, a nagy magyar geológus hagyatékából számos dokumentum került elő nemrég révfülöpn. a helytörténeti gyűjtők dr. szontágh tamásnak, a földtani intézet egykori igazgatójának családi hagyatékában őrzött iratok között Lóczy kéziratosokat és leveleket találtak. számos levél és képeslap került elő, amelyeket Lóczy Lajos írt külföldi utazásairól. megtaláltak egy ünnepségen elhangzott beszéd kéziratát, amelyben Lóczy érdemeit méltatják, a dokumentumok között van cholnoky jeno egyik levele és a század elején élt több neves tudóstól származó levél is. a tárgyi emlékek közül Lóczy Lajos órája került a révfülöpi múzeum gyűjteményébe./mt1/

bb.9. mit ígér a televízió a jövő hétre?

i nn/tr/hi/ok hgy

1972. október 6.

október 10-én kedden este „szibéria varázsa”, címmel szovjet rövidfilmet sugároz a tv. ez a film nyitódarabja annak az öt filmből álló sorozatnak, amellyel a magyar televízió csatlakozik az mszbt „szibériai hetek”, eseménysorozatához. az öt filmből ket- tő szovjet, három pedig a magyar televízió által készített doko- mentum-utifilm lesz. ezen a napon láthatjuk a világirodalmi maga- zin „furcsa helyzetek”, című adását. a dramatizált novellák írói: elisabeth taylor, john mortimer és georges s. kaufmann. a rendező: málnay levante.

október 11-én, szerdán vetítik az „öt barát”, című angol filmet, amely londoni vagányok második világháborús katonakalandjait meséli el. a budapesti művészeti hetek kere- tében kodály: „fölszállott a páva”, című zeneművét adják elő a szófiai filharmónikusok.

/folyt.köv./

- 6 -

bb.9./mit ígér a televízió ...folyt./ok

október 12-én, csütörtökön kerül képernyőre a „munkások, veze- tők egymás közt”, című riportműsor, melynek keretében a május 1. ruhagyár és a kalocsai vbkm munkásai az üzemi alkotmányról és a kollektív szerződésről mondanak véleményt. este a „kelle- metlen vendég”, című lengyel filmben egy mai lengyel család- dal ismerkedhetünk meg a nézők.

október 13-án, pénteken a tv. politikai tanfolyama, új soro- zattal jelentkezik, amelynek első száma a gazdasági tervezés és a piac problémáival foglalkozik. a sorozat témavezetője: dr. zsar- néczai sándor. este a budapesti művészeti hetek programjában a „müller család halála”, című tv-filmet mutatják be, amely sántia ferenc kisregényéből készült. témája az egyszerű német kisember tragédiája a második világháborúban. szereplők: kállai ferenc, bulla elma, töröcsik mari, bánffy györgy, kozák andrás, madaras józsef. a rendező: mihályfi imre.

október 14-én, szombaton délután az „odüsszeusz nyomában”, című angol filmet sugározzák, bevezetőjeként a vasárnap induló új olasz filmsorozatnak. utána berkesi andrás „a tizenharmadik ügynök”, című színművét közvetítik három felvonásban a jézsef atti- la színház előadásában, felvételtől.

október 15-én, vasárnap a budapesti művészeti hetek alkalmá- ból kerül adásra az „örögi kanásztánc”, című dokumentumfilm, amely- nek alkotói iregszemcsére látogattak el, ahol ma is élnek a helyi bartók-hagyományok. „három főhajtás a tulvilágra”, címmel kerül képernyőre zek zoltán műsora, amelyben a költő füst milánra, szép ernőre és szabó lőrincre emlékeznek./mt1/

bb.10. élénk „madár-idegenforgalom”, a balatonon

vid/ká/ok hgy

1972. október 6.

a balatonnál meggyérült az őszi kirándulóforgalom, a vízi ma- darak háborítatlanul elfoglalhatták őszi tanyájukat. a személyha- jó forgalom néhány járatra korlátozódott, ezenkívül csak a von- tatók és a halászok hajói pásztázzák a vizet.

a balaton „madár idegenforgalma”, az elmúlt napokban feltű- nősen megnőtt. a magyar tenger ősidők óta fontos állomása a ván- dormadarak utvonala. a tó nyári madarai nagyrészt utrakel- tek déli vidékekre, s a vizet most az északi vidékekről érkezett madár csapatok népesítik be. a legforgalmasabb a kisbalatonhoz közeli keszthelyi öböl, amelyet százas csoportokban leptek el a különféle fajtájú vadliba és kacsafajta. megérkeztek a tundrák vidékére a kontyos récák is. a madarak birtokukba vették a stran- dok és a kikötők környékét./mt1/

- 7 -

tbb.11. barcogás gyulajon - ötven dámbikát lehetnek ki az idén

vid/ká/ok hgy

1972. október 6.

gyulajon, a dámszarvasok világhírű rezervátumában megkezdődött a dámszarvasok barcogása a vadak nászidőszaka. a dámszarvasok üzekezését körülbelül egy hónappal később követi a náluk kisebb termetű, foltos szőrű és lapátos agancsu dámbikák halkabb bőgése.

a 22 000 hektár területű, tamási székhelyű gyulaji állami erdő- és vadgazdaság harmincöt esztendeje tartja a dámlapát trófeák világcsúcsát. a legutóbbit, amely 217,25 pontszámú nemzetközi minősítést kapott, Tolna megyei vadász lőtte 1970-ben a gyulaji erdőben.

az idén 50 pompás gyulaji „lapátost”, lehetnek ki a hazai és a külföldi sportvadászok gyulajon. a dámbikák megszokott helyükön: a turai réten és a határvölgyi erdőrészen gyülekeznek. /mt1/

...

bb.12. Lopott kulccsal tört be - három évi és négy hónapi szabadságvesztés

i bc/tr/h1/ok hgy

1972. október 6.

korábban ötször állt bíróság előtt Adler Tibor 42 éves budapesti kocskisérő, de a büntetéséből mit sem okult. miután utolsó - négy évi és tíz hónapi - börtönbüntetéséből szabadult, újabb büncselekményeket követett el. pár napig a XIX. kerületi Kiszfaludy utca 98 számú házban lakott, ahol egyik ismerősének a lakását a kapukulccsal kihelegett nyitni. amikor az illető eltávozott hazulról, a kapukulcsot Adler ellopta, behatolt a lakásba, ahonnan magnetofont és különböző ruhaneműket vitt el. más alkalommal Adler, aki egy ideig szanatóriumban feküdt, öt betegtársától kisebb-nagyobb összegeket vett át azzal, hogy bevásárolni részükre, a pénzt azonban elköltötte. ennekívül meghamisította a saját és egy börtöntársa személyi igazolványát, hogy így - hosszabb munkaviszonyt igazolván - különféle használati tárgyakat bérelhessen a kölcsönző vállalatától. a szándéka az volt, hogy a kölcsönzött tárgyakat eladja. tervét azonban - mivel félt a leleplezéstől - nem hajtotta végre.

a XVIII-XIX. kerületi bíróság Adler Tibort a sorozatos büncselekményekért három évi és négy hónapi szabadságvesztésre ítélte. /mt1/

...

- 8 -

felhasználható 10 órától !!

bb 13. bölcsődét avattak angyalföldön

t gy/gg um zs la

1972. október 6.

pénteken modern, hatvan személyes bölcsődét adtak át rendeltetésének angyalföldön. a hegedűs gyula utcában felépített szép, új, egyszintes gyermekintézményben hat tágas foglalkoztatót alakítottak ki.

az új bölcsődében elsősorban a környékbeli, újlipótvárosi gyermekek kapnak helyet. az épületet érdekes megoldással - egy ötvenméteres fedett folyósóval - összekapcsolták a szomszédos, visegrádi utcában levő 45 személyes bölcsődével. a két épület között húzódtó kerítést lebontották, s így tágas, homokozókkal, játékokkal felszerelt udvart tudtak kialakítani. /mt1/

...

bb 14. nagyberuházás nélkül is lehet : két év alatt megkészezték a vágóhidak és husfeldolgozók teljesítményét - kettős műszak tíz üzemben

i jf/pá um 1e la

1972. október 6.

nagyberuházás nélkül, aránylag kisösszegű műszaki fejlesztésből olyan feladatot oldanak meg idén a hazai husipari vállalatok, vágóhidak, amelyet másként, két évvel ezelőtt még teljességgel elképzelhetetlennek tartottak volna.

a sertéshus-termelés fellendülése hazánkban az elmúlt két évben olyan nagyarányú volt, hogy a vágóhídi, husipari kapacitás fejlesztése nem tudott ezzel lépést tartani. így a hazai állattartás történetében az az egyedülálló eset fordult elő, hogy két év alatt csaknem megkészeződött a sertésfelvásárlás és ugyanilyen arányban növekedett a vágás. amíg 1970-ben kereken 3 millió sertést vásároltak fel a vállalatok, addig idén várhatóan 5,9 milliót, s ebből 5,2 milliót le is vágnak.

így egészen rendkívüli teljesítményre van szükség ahhoz, hogy a mezőgazdasági nagyüzemekből és a háztájiból érkező szállítmányokat zavartalanul fogadjassák. a teljesítmény értékét fokozza, hogy az egy napra jutó sertésvágások száma szintén megkészeződött, sőt esetenként megháromszorozódott; például idén a IV. negyedévben naponta több mint 21 ezer sertést vesznek majd át a vágóhidak, míg 1970-ben, az I. negyedévben mindössze hétezer érkezett az üzemekbe.

/folyt.köv./

- 9 -

7.55/um

10 ghr

bb 14. /nagyberuházás nélkülfolyt./um

a vállalatok helyzetét megnehezítette, hogy a tervezett husipari nagyberuházások csak a következő években készülnek el, és így nem volt lehetőség arra, hogy új üzemek, üzemszervezetek munkába állításával tehermentesítsék a „zsúfolt”, vágóhidakat, feldolgozókat. a husipari tröszt ezért az ország tíz állatforgalmi és husipari vállalatánál bevezette a második műszakot és ehhez anyagi fedezetet is biztosított, úgy, hogy az összegek nagyobbik részét hitelekkel fedezték. ezzel elérték, hogy a sertésvágó kapacitás idén 1,7 millióval nő és a feldolgozó teljesítmény is csaknem ilyen mértékben bővül. az üzemekben a második műszakokba összesen 1400 új dolgozót vettek fel, és így könnyítettek a husipari törzsgárda helyzetén. erre annál is inkább szükség volt, mert az elmúlt évben a rendkívül nagyszámú sertésvágás miatt a dolgozóknak igen sokszor meg kellett nyújtaniuk a munkaidőt. a rendkívüli teljesítményhez ugyan az idén is szükség volt arra, hogy az átlagnál többet tudorázzanak, de a vágások számához viszonyított túlóra már 20 százalékkal csökkent azzal, hogy sikerült maximálisan kihasználni a vágóhidak műszaki berendezéseit.

a husipar elérte, hogy idén októberben a sertéstenyésztői kedv továbbra sem csökkent; a vágókapacitás hiánya ugyanis idevezetett volna a jövőre elkészülő új üzemszervezetek munkába állítása után még tovább javul majd az ipar helyzete. /mti/

bb 16. halálos balesetek

1 kf/tr um bs

1972. október 6.

állva utazott egy vontató pótkocsiján pribék józsef tag. előszállás és nagykarácsony között a kocsiból kizuhant és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházbeszállítás után meghalt.

egerben dedinszki istván miklós szomolyai gépkocsivezető tehergépkocsival elütötte a vele azonos irányban kerékpározó engert jakab helyi pincegazdasági dolgozót, aki a helyszínen meghalt. a gázoló gépkocsivezető ellen őrizetbevétel mellett eljárás indult. /mti/

figyelmetlenül vezette tehergépkocsiját szigetujfalu belterületén nagy Mihály kecskeméti gépkocsivezető, s elütötte a kerékpározó federer jános helyi szobafestőt, aki a helyszínen meghalt. a gázoló gépkocsivezető ellen őrizetbevétel mellett eljárás indult. /mti/

9.40/um

- 10 -

bb 15. a szakszervezetek országos tanácsának ülése

1972. október 6.

t sl/tm bzs bs

a szakszervezetek országos tanácsa pénteken ülést tartott. a tanácsülés résztvevői egyperces néma felállással adóztak támasz lászló, a szot elhunyt tagja emlékének. az ülés első napirendi pontjaként gál lászló, a szot titkára a vállalati és üzemi szakszervezeti szervek jog- és hatásköréről terjesztett előjelentést.

rámutatott, hogy törvényeink mindazokat a jogokat biztosítják, amelyeket alkalmazva a szakszervezeti alapszervezetek maradéktalanul betölthetik hivatásukat. igen fontos, hogy jogaikkal helyesen éljenek, s tegyenek eleget kötelezettségeiknek. valamennyi szakszervezeti tisztségviselőnek kötelessége fellepni a dolgozók érdekében és szigorúan betartani a törvényességet. ez többnyire vitákkal jár, s fáradságos, körültekintő munkát igényel, e fontos munkát tehát csak alapos felkészültséggel lehet végezni. együttesen kell képviselniük a társadalmi, a kollektív és az egyéni érdekeket, segíteni az ellentmondások felszámolását.

a szakszervezeti mozgalomban az irányító munkát is erőteljesen tovább kell javítani. ennek alapvető feltétele, hogy jobban alapozzunk a tagság előzetes véleményére, javaslataira, s a dolgozókat fokozottan vonjuk be a fontosabb kérdések eldöntésébe is. a szocialista demokrácia, s ezen belül az üzemi és szakszervezeti demokrácia fontos eszköz a munkásosztály, a dolgozó tömegek kezében a hatalom gyakorlására. ezért nem elég csupán a feladatokat közölni, a dolgozókat a vitába bevonni, arról is gondoskodni kell, hogy a döntések meghozatalában is közreműködjenek.

a továbbiakban a szot titkára az ellenőrzési, véleményezési és döntési jogok gyakorlásának tapasztalatait elemelte, mint mondotta, a dolgozók érdekvédelmének egyik legfontosabb tényezője az alapos, mélyreható ellenőrzés. a műhelybizottságoknak mindegyikét azt kell figyelemmel kísérniük, hogy a vállalati szakszervezeti tanács, vagy az szb és a vállalatvezetés megállapodásait, határozatait végrehajtják-e az adott munkahelyen, s számon kell tartaniuk a dolgozók javaslatainak sorsát. nem nélkülözhetik a belső szakszervezeti munka ellenőrzését sem, ami sajnos ma még sok esetben elmarad.

/folyt. köv./

9.55/bzs

- 11 -

bb 15. /a szakszervezetek ... 1. folyt./bzs

véleményezési jogaikkal a vállalatnál általában kevésbé élnek a szakszervezetek. e munkát csak azzal lehet lényegesen megjavítani, ha véleményeiket jól megalapozzák, előterjesztéseiket alaposan előkészítik, és azokban széles körben felhasználják a dolgozók véleményét, észrevételeit. következetesebben kell figyelemmel kísérni, hogy a vállalat a szakszervezet véleményét milyen mértékben veszi figyelembe, ha azt elutasítja, követelni kell a gazdasági vezetőktől a megfelelő indoklást. a szot titkára külön felhívta a figyelmet azokra az esetekre, amikor a szakmai vezető vezetési készségéről mondanak véleményt. a vezetői készséget mindenképp azon kell lemérniük a szakszervezeteknek, hogy a vezető objektív és szubjektív eszközökkel mennyire képes megteremteni az üzemi demokrácia fejlesztésének, a dolgozók aktivitásának feltételeit. a vezető szakmai hozzáértése egyben azt is kell, hogy jelentse, hogy meg tudja teremteni a munkafegyelmet, képes javítani a munkaszervezést, gondoskodik a dolgozókról, a munkakörülmények javításáról.

a döntési jogkörben a szakszervezetek meglehetősen ritkán emelnek vétőt, e jog birtokában mégis igen sok jogsértést, szabálytalanságot, a szocialista erkölccsel össze nem egyeztethető vezetői magatartást előznek meg. így is szükséges, hogy a vétőjogot gyakrabban, bátrabban gyakorolják.

az előadó szóvá tette, hogy amíg országosan egészséges decentralizálási folyamat bontakozott ki, a vállalatok belső mechanizmusában ez ma még kevésbé érzékelhető, ami a szakszervezeti munka decentralizálását is akadályozza. itt a feladat kettős: egyrészt a szakszervezetek is ösztönözzék a vállalati vezetést a hatáskörök megosztására, ugyanakkor ők maguk is keressék a szakszervezeti hatáskörök decentralizálásának módjait.

végül a szot titkára a tanácsulást számos javaslatról tájékoztatta, amelyeket a vállalati szakszervezeti szervek nyújtottak be a szakszervezeti munka további javítására. többen kezdeményezték például, hogy a kifogásolási jog kiterjesztésével erősítsék az alapszervezetek fellépését a szocialista erkölcsöt sértő jelenségekkel szemben. javasolták azt is, hogy bővítsék a szakszervezetek hatáskörét a költségvetési szerveknél. kezdeményezték, hogy a szocialista brigádvezetők tanácskozását mint hivatalos fórumot iktassák be az üzemi demokrácia rendszerébe, s a szocialista brigádvezetők tanácskozását a vállalatoknál évente legalább kétszer kötelezően tartásuk meg. számos szakszervezeti szerv kérte, hogy a szakszervezeti tisztségviselők jogi védelmét terjesszék ki a funkció megszűnése utáni két évre. e kezdeményezéseket sokoldalúan megvizsgálják.

/folyt. köv./
Tóll

- 12 -

bb 15. /a szakszervezetek ... 2. folyt./bzs

második napirendi pontként timmer józsef, a szot titkára a magyar szakszervezetek nemzetközi munkájáról számolt be.

utalt arra, hogy a szakszervezeti világszövetség és tagszervezetei, köztük a magyar szakszervezetek is, az utóbbi időben tovább folytatták kezdeményezéseiket a szakszervezeti egység helyreállítására. nagy jelentőségű volt az a kezdeményezés, amelynek alapján az szvsz megegyezett a munka világszövetségével, az összafrikai szövetséggel, az arab szakszervezetek nemzetközi szövetségével, a latin-amerikai szakszervezetek állandó egység kongresszusával és néhány autonóm szakszervezettel, hogy a nemzetközi munkaügyi szervezetben közösen lépnek fel a dolgozók jogainak kiterjesztése, szociális helyzetük javítása érdekében. a közös fellépéssel sikerült elérni, hogy az említett szervezetben napirendre tűzték az szvsz több javaslatát. ily módon tárgyaltak a szakszervezeti és szabadságjogok megsértéséről a portugál gyarmatokon, és a portugál gyarmattartókat elítélő határozatot hoztak. sok egyéb példa is arra utal, hogy lehetséges a különböző irányzatú szakszervezetek együttműködése a felismert közös érdekek alapján. az szvsz-hez /szabad szakszervezetek nemzetközi szövetségéhez/ tartozó szakszervezetekkel is keresik a kapcsolatokat, az együttműködés minden lehetséges formáját a közös munkásérdekek javára.

mindenképp a szovjetunió és a többi szocialista ország szakszervezeteivel erősítjük a baráti, testvéri együttműködést. e szakszervezetekkel kapcsolataink egyre bővülnek, azok mind elmélyültebbek, céltudatosabbak. sajnálatos kivétel továbbra is kína és albánia, nem a mi hibánkból.

a fejlődő országok szakszervezeteivel igyekszünk megőrizni a korábban létrejött kapcsolatokat, és a lehetőségekhez képest újak kiépítésére törekszünk. e területen az utóbbi időben negatív jelenségek is mutatkoznak. ennek az az oka, hogy a haladó irányzatú, fejlődő országok ellen fokozódik a külső imperialista nyomás és intrika. ugyanakkor ezekben az országokban az objektív belső gazdasági-társadalmi helyzetből és függőségből adódóan növekszik a belső ellenzéki erők harca is és a reakciós csoportok minden lehetőt megtesznek azért, hogy ezek az országok és szervezeteik eltávolodjanak a szocialista országoktól. ebben a helyzetben szükséges, hogy a szocialista országok szakszervezeti mozgalmait fokozottan segítsék a fejlődő országok tömegmozgalmait, haladó erőit. mi a harmadik világ országaiban is csak azokkal az erőkkel vagyunk és leszünk szolidárisak, amelyek a társadalmi haladást szolgálják.

/folyt. köv./
10.15/bzs
Tóll

- 13 -

bb 15. /a szakszervezetek ... 3. folyt./bzs

a magyar szakszervezetek állandó figyelemmel kísérik a közel-keleti helyzet alakulását, az éles osztályharcot, amelyet e térségben folytatnak. arra törekszünk, hogy az itt kialakult, hagyományosan jó kapcsolataink tovább mélyüljenek, erősítjük szolidaritásunkat a haladó arab szakszervezetekkel. e törekvés jegyében járt az idén első alkalommal szot-delegáció Irakban és Libanonban. az iraki szakszervezetekkel megállapodtunk a kapcsolatok további erősítésében, s a személyes találkozó tovább mélyítette jó együttműködésünket a libanoni munkások és alkalmazottak szakszervezetének országos szövetségével, amely az arab világ egyetlen kommunista irányítású szakszervezeti központja. az idén első alkalommal járt szot-küldöttség a jemeni népi demokratikus köztársaságban is, ahol ugyancsak kapcsolataink fejlesztésében állapodtunk meg.

L hagyományosan

afrika országai közül első ízben járt delegációnk Etiópiában és Tanzániában, mindkét országban kifejezve a magyar szakszervezetek szolidaritását és segítőkészségét.

szakszervezeti kapcsolataink a fejlődő országok közül Ázsiában a leggyengébbek, ezért több kezdeményezést tettünk az együttműködés kiépítésére. szot-küldöttség járt Sri Lankában /ceylonban/ és a bengáli népi köztársaságban.

Latin-amerikai kapcsolatainkban figyelembe vesszük a kontinensen végbemenő, sokszor ellentmondásos, de alapvetően pozitív folyamatokat, a szocializmus, az antiimperializmus pozíciójának erősödését. szot-küldöttség járt Kubában, ahol a szakszervezetekkel jó munkakapcsolatok alakultak ki. Chileből szakszervezeti delegációt láttak vendégül Budapesten, ahol tanfolyamot rendeztek részükre, hozzásegítve a delegáció tagjait a szakszervezeti munka elméleti kérdéseinek, a magyar tapasztalatoknak a jobb megismeréséhez.

a fejlett tőkés országok szakszervezeteivel továbbra is differenciált módon igyekszünk együtt dolgozni. különösen jó az együttműködés a francia cgt-vel és az olasz cgil-lel. az utóbbival abban is megállapodtunk, hogy a két szervezet fenntartja és erősíti együttműködését az új olasz szakszervezeti szövetséggel is, amelynek tervezett szervezeti egységét azonban egyelőre még nem sikerült létrehozni. az olasz politika jobbrafordulásának hatására a cisl és főként az uil vezetőségében lévő egységellenes erők akadályozták meg az olasz szakszervezetek szervezeti egységének megvalósítását, csupán föderatív alapon álló, egységes országos szövetséget sikerült létrehozni a cgil, a cisl és az uil önállóságának fenntartásával. ez kevesebb, mint amire a cgil törekszik, de jobb, mint a régi helyzet, mert a szakszervezeti egységben bizonyos előrehaladást jelent

/folyt. köv./
10.20/bzs

- 14 -

bb 15. /a szakszervezetek ... 4. folyt./bzs

a szot titkára a továbbiakban kiemelte a belga általános munkásszövetség és a skót szakszervezetek főtanácsa delegációi magyarországi látogatásának jelentőségét, s a szot küldöttségének nszk-beli látogatását, amelyben a dgb szakszervezeti szövetség küldöttségének korábbi látogatását viszonyozta. az utóbbival kapcsolatban elmondta, hogy hosszabb előkészítés után felső szinten létrejöttek a hivatalos kapcsolatok a szot és az nszk-beli szakszervezeti szövetség között. a dgb vezetősége is szükségesnek tartja a kapcsolatok normalizálását a szocialista országok, köztük hazánk szakszervezeteivel. megegyezés jött létre, amelynek alapján munkacsoportok kölcsönösen tanulmányozzák a magyar, illetve nszk-beli szakszervezetek tevékenységét.

ma már elmondhatjuk, hogy nyugat-európában egy-két kivételtől eltekintve rendezettek a kapcsolataink a szakszervezetekkel. más szocialista országokkal közösen az európai szakszervezeti konferencia létrehozásának kérdésében is haladást sikerült elérni. most már egyetértés van abban, hogy az európai szakszervezeti találkozót a nemzetközi munkaügyi szervezet 11. európai regionális konferenciája keretében rendezzük meg, előrelátólag 1973-ban. egyetértünk abban is, hogy a dolgozók érdekeit és a szakszervezetek tevékenységét közvetlenül érintő kérdéseket tüzzünk napirendre. mindkét konferenciát egy komplexumban kell lebonyolítani, gyakorlatilag azonos időben. nem értenénk egyet azonban azzal, hogy az európai regionális konferenciát az európai szakszervezeti konferencia nélkül hívják össze vagy az európai szakszervezeti központok vezetőinek formális találkozóját bonyolítsák le a regionális konferencia után. az európai szakszervezeti konferencia összehívása nemcsak a szocialista országok szakszervezeteinek érdeke, ez fontos kontinensünk valamennyi szakszervezeti központja számára. az európai szakszervezeti találkozó előkészítésén elvi alapokon, nagy türelemmel és körültekintéssel munkálkodunk. a találkozóknak mind több híve van, jóllehet akadnak olyanok is, akik egyetértenek ugyan a konferencia létrejöttével, de előbbre lépni még nem akarnak. segítjük őket abban, hogy ők is megtegyék a szükséges lépéseket.

a továbbiakban a testvérszervezeteknek nyújtott politikai, erkölcsi és anyagi támogatásról szólt. mindenekelőtt Indokina s főként a vdk és dél-vietnam harcoló népének nyújtott ilyen támogatást a magyar szakszervezetek. elítéljük azt a népi háborút, amelyet az usa a vietnami nép ellen folytat, és támogatjuk a vdk kormányának szeptember 11-i javaslatát, ami újabb kezdeményezés az agresszió felszámolására.

/folyt. köv./
10.25/bzs

- 15 -

bb 15. /a szakszervezetek ... 3. folyt./bzs

a magyar szakszervezetek állandó figyelemmel kísérik a közel-keleti helyzet alakulását, az éles osztályharcot, amelyet e térségben folytatnak. arra törekszünk, hogy az itt kialakult, hagyományosan jó kapcsolataink tovább mélyüljenek, erősítjük szolidaritásunkat a haladó arab szakszervezetekkel. e törekvés jegyében járt az idén első alkalommal szot-delegáció Irakban és Libanonban. az iraki szakszervezetekkel megállapodtunk a kapcsolatok további erősítésében, s a személyes találkozó tovább mélyítette jó együttműködésünket a libanoni munkások és alkalmazottak szakszervezetének országos szövetségével, amely az arab világ egyetlen kommunista irányítású szakszervezeti központja. az idén első alkalommal járt szot-küldöttség a jemeni népi demokratikus köztársaságban is, ahol ugyancsak kapcsolataink fejlesztésében állapodtunk meg.

L hagyományosan

etiópiában és tanzániában, mindkét országban kifejezve a magyar szakszervezetek szolidaritását és segítőkészségét.

szakszervezeti kapcsolataink a fejlődő országok közül ázsziában a leggyengébbek, ezért több kezdeményezést tettünk az együttműködés kiépítésére. szot-küldöttség járt sri lankában /ceylonban/ és a bengáli népi köztársaságban.

latin-amerikai kapcsolatainkban figyelembe vesszük a kontinensen végbemenő, sokszor ellentmondásos, de alapvetően pozitív folyamatokat, a szocializmus, az antiimperializmus pozíciójának erősödését. szot-küldöttség járt kubában, ahol a szakszervezetekkel jó munkakapcsolatok alakultak ki. chileből szakszervezeti delegációt láttak vendégül budapestben, ahol tanfolyamot rendeztek részükre, hozzásegítve a delegáció tagjait a szakszervezeti munka elméleti kérdéseinek, a magyar tapasztalatoknak a jobb megismeréséhez.

a fejlett tőkés országok szakszervezeteivel továbbra is differenciált módon igyekszünk együtt dolgozni. különösen jó az együttműködés a francia cgt-vel és az olasz cgil-lel. az utóbbival abban is megállapodtunk, hogy a két szervezet fenntartja és erősíti együttműködését az új olasz szakszervezeti szövetséggel is, amelynek tervezett szervezeti egységét azonban egyelőre még nem sikerült létrehozni. az olasz politika jobbrafordulásának hatására a cisl és főként az uil vezetőségében levő egységellenes erők akadályozták meg az olasz szakszervezetek szervezeti egységének megvalósítását, csupán föderatív alapon álló, egységes országos szövetséget sikerült létrehozni a cgil, a cisl és az uil önállóságának fenntartásával. ez kevesebb, mint amire a cgil törekszik, de jobb, mint a régi helyzet, mert a szakszervezeti egységben bizonyos előrehaladást jelent

/folyt. köv./
10.20/bzs

- 14 -

bb 15. /a szakszervezetek ... 4. folyt./bzs

a szot titkára a továbbiakban kiemelte a belga általános munkásszövetség és a skót szakszervezetek főtanácsa delegációját magyarországi látogatásának jelentőségét, s a szot küldöttségének nszk-beli látogatását, amelyben a dgb szakszervezeti szövetség küldöttségének korábbi látogatását viszonyozta. az utóbbival kapcsolatban elmondta, hogy hosszabb előkészítés után felső szinten létrejöttek a hivatalos kapcsolatok a szot és az nszk-beli szakszervezeti szövetség között. a dgb vezetősége is szükségesnek tartja a kapcsolatok normalizálását a szocialista országok, köztük hazánk szakszervezeteivel. megegyezés jött létre, amelynek alapján munkacsoportok kölcsönösen tanulmányozzák a magyar, illetve nszk-beli szakszervezetek tevékenységét.

ma már elmondhatjuk, hogy nyugat-európában egy-két kivételtől eltekintve rendezettek a kapcsolataink a szakszervezetekkel. más szocialista országokkal közösen az európai szakszervezeti konferencia létrehozásának kérdésében is haladást sikerült elérni. most már egyetértés van abban, hogy az európai szakszervezeti találkozót a nemzetközi munkaügyi szervezet 11. európai regionális konferenciája keretében rendezzük meg, előrelátólag 1973-ban. egyetértünk abban is, hogy a dolgozók érdekeit és a szakszervezetek tevékenységét közvetlenül érintő kérdéseket tűzzünk napirendre. mindkét konferenciát egy komplexumban kell lebonyolítani, gyakorlatilag azonos időben. nem értenénk egyet azonban azzal, hogy az európai regionális konferenciát az európai szakszervezeti konferencia nélkül hívják össze vagy az európai szakszervezeti központok vezetőinek formális találkozóját bonyolítsák le a regionális konferencia után. az európai szakszervezeti konferencia összehívása nemcsak a szocialista országok szakszervezeteinek érdeke, ez fontos kontinensünk valamennyi szakszervezeti központja számára. az európai szakszervezeti találkozó előkészítésén elvi alapokon, nagy türelemmel és körültekintéssel munkálkodunk. a találkozóknak mind több híve van, jóllehet akadnak olyanok is, akik egyetértenek ugyan a konferencia létrejöttével, de előbbre lépni még nem akarnak. segítjük őket abban, hogy ők is megtegyék a szükséges lépéseket.

a továbbiakban a testvérszervezeteknek nyújtott politikai, erkölcsi és anyagi támogatásról szólt. mindenekelőtt indokina s főként a vdk és dél-vietnam harcoló népének nyújtott ilyen támogatást a magyar szakszervezetek. elítéljük azt a népiirtó háborút, amelyet az usa a vietnami nép ellen folytat, és támogatjuk a vdk kormányának szeptember 11-i javaslatát, ami újabb kezdeményezés az agresszió felszámolására.

/folyt. köv./
10.25/bzs

- 15 -

bb 15. /a szakszervezetek ... 5. folyt./bzs

a szakszervezetek nemzetközi munkájának helyzetét és feladatait összefoglalva a szot titkára elmondta, hogy a magyar szakszervezetek széles körben teremtették meg a nemzetközi kapcsolatok kereteit s majd minden ország szervezetével kialakult a kontaktus. most arra törekszünk, hogy e kapcsolatok közös tettekké érjenek a szakszervezeti egység, a dolgozók jogainak védelme érdekében.

ezután földvári aladár, a szot elnöke a két ülés között végzett munkáról számolt be.

/folyt. köv./

bb 17. bőséges hétvégi ellátás

1 kf/tr um bs

1972. október 6.

a hétvégi zöldség-és gyümölcs piac bőséges ellátást ígér. pénteken 118 vagon friss áru érkezett a nagyvásártelepre is, ahol ezenkívül már megfelelő burgonya és zöldségkészleteket tartalmaznak, s több mint 600 vagon alma került tárolóbar

a zöldség-gyümölcs kínálat a lakosság igényeit kielégíti, különösen sok a fejes és a kelkáposzta. az elmúlt napok hideg időjárása miatt a paradicsom nagy részét leszedték, s így bár most még van elegendő az üzletekben, számítani lehet csökkenésre. hasonlóan végéhez közeledik a paprikaszézon, talán paradicsompaprikából - amely jobban bírja a hideget is - várható még nagyobb felhozatal. a hét végére 19.000 fej saláta kerül az üzletekbe 1.20 forintos áron. a hétvégi gyümölcsezellátás - bár a gyenge minőség miatt az importot korlátozták - ugyancsak megfelelő. van elegendő szőlő, szilva és alma, növekedett a gesztenye felhozatal, a körte viszont kevés.

a zöldrét pénteki árai -miután előző nap drágult a paradicsom és a zöldpaprika -változatlanok. /mt1/

bb 18. közlekedési balesetek

1 kf/tr um bs

1972. október 6.

figyelmetlenül vezette tehergépkocsiját gyarmati István tápiószelei gépkocsivezető, s a jászberényi úton nekiütközött egy álló autóbusznak. gyarmati Istvánt és egyik utasát ficza János, tápiószelei üzemvezetőt súlyos, a másik utast Sarkadi Ferenc, tápiószelei rakódómunkást könnyű sérüléssel szállították kórházba a mentők.

/folyt. köv./

10.30/um

- 16 -

bb 18. /közlekedésifolyt./um

figyelmen kívül hagyta a „behajtani tilos„ jelzőtáblát Csige Emil budapesti technikus, aki személygépkocsijával a forgalommal szemben közlekedve a Lumumba utcában elütötte a tere-lőszigettről lelépő belső Károly Jánosidai kőfaragót. a gyalogost a mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba, a gázoló gépkocsivezető ellen pedig eljárást indított a rendőrség.

major Károly, budapesti hentes szabálytalanul előzött motorkerékpárjával a XVIII. kerületi Vörösfény utcában, ahol össze-ütközött egy személygépkocsival. a motorost súlyos, utasát, Kovács Mihály budapesti fűtőt, könnyű sérüléssel szállították kórházba a mentők. /mt1/

..-

bb 19. cipőipari tanácskozás szombathelyen

vid/um fm bs

1972. október 6.

pénteken a szombathelyi cipőgyárban befejeződött az a háromnapos tanácskozás, amelyet a bőripari tudományos egyesület cipőipari szakosztálya „uj típusú anyagok nagyüzemi feldolgozása a cipőiparban„ címmel rendezett. a tanácskozáson - amelyen résztvettek a könnyűipari minisztérium képviselői, az ország valamennyi bőr-és cipőgyárának, kutató intézetének szakemberei - előadások hangzottak el többek között arról, hogyan veszik figyelembe az új típusú anyagokat a gyártmánytervezésben, hogyan történik ezeknek az anyagoknak a megmunkálása, a műbőrök feldolgozása.

a szakemberek hangsúlyozták: az új anyag mintázás időszakában, a mintadarabban nem mindig ölt végleges formát, tulajdonságai is változhatnak még, különösen gyakori ez a műbőröknél. azért ezt minden esetben figyelembe kell venni. a felső-és bélésanyagok skálája egyre gazdagodik. tíz évvel ezelőtt még az volt a gond, hogy a marhabőr - mint a cipő-felsőbőr fő anyaga - szűk színskálán mozgott. a velur csak olcsóbb szandálokhoz volt felhasználható, s mellette alig akadt más készítésű bőr. ma a felsőbőr-skála színben és minőségben is jelentősen szélesedett, de az igények kielégítéséhez még ez sem elég. az új, puha karakterű bőrök ára magas, és a színben sincs megfelelő választék.

/folyt. köv./

- 17 -

bb 19. /cipőipari tanácskozásfolyt./um

figyelemreméltó a műbőr térhódítása. gyártóit ösztönzi az a tény, hogy a cipővásárlás világviszonylatban évi 20 százalékkal, a szarvasmarhaállomány pedig csupán 1-1.5 százalékkal gyarapszik. A szombathelyi cipőgyár is már évek óta foglalkozik, elsősorban a clarinó és a xylee műbőrök feldolgozásával. az elmúlt évben például 130 ezer pár női zárt cipőt készítettek clarinó műbőrből, 1972-ben pedig már többféle szandált is gyártottak belőle.

a tanácskozáson felvetették, hogy a bélésanyagok problémát jelentenek a gyártmánytervezőknek, mert a természetes bőr bélés céljára egyre kevésbé használható - a felsőbőr igény miatt - , a mű bélésbőrök pedig merevek, kemények, minőségük kifogásolható.

nagy hangsúlyt kapott a tanácskozáson, hogy olyan termékeket, olyan anyagokat kell előállítani, amelyek maximálisan kielégítik az igényeket. arra hívták fel a figyelmet, hogy az alapanyagszállító partnerek is kísérik figyelemmel a divatot az igényeket, kísérleteik eredményeiről folyamatosan adjanak tájékoztatást, s az új termék minőségi bizonyítványai a mintakollekcióval együtt jelenjenek meg. /mt1/

Vebből szükségszerűen adódik a műbőr iránti kereslet növekedése.

bb 20. vibrációs altalajlazító ekék, csatornatisztítók bemutatója zalaháshágyon

vid/um fm bs

1972. október 6.

a zala megyei műszaki hónap egyik fontos eseménye zajlott le pénteken zalaháshágy község, illetve az ottani termelőszövetkezet határában. a zala megyei mezőgazdasági gépjavító és szolgáltató vállalat munka közben mutatta be a mezőgazdasági szakembereknek az általa gyártott vibrációs altalajlazító ekéket. a gépcsoport egyik része 50-55 centiméter mélységig, más része 80 centiméter mélységig szaggatja, lazítja fel az összetömődött talajt, s ezáltal jó vizgazdálkodási viszonyokat teremt. a gépcsalád másik tagja a talaj fellazításával egyidejűleg műtrágyát juttat a földbe.

a bemutatott talajművelőgépeknek zala megyében, s azokon a vidékeken, ahol ugynevezett nehéz kötött talajokon gazdálkodnak, vehetik hasznát a mezőgazdasági üzemek. egyetlen tényező, amely elterjedésüket és általános alkalmazásukat akadályozza, hogy legalább 100 lóerős traktor kell üzemszerű alkalmazásukhoz.

/folyt.köv./

- 18 -

Tólló

bb 20. /vibrációs altalajlazítófolyt./um

a mezőgép vállalat ezenkívül bemutatott egy rotációs kapát is, amelyet a nagyüzemi gyümölcsösökben a fák aljának gazolására, gyomtalanítására lehet alkalmazni. a pénteki gépbemutató bővelkedett meglepetésekben; a zalai mezőgazdasági szakemberek, termelőszövetkezeti vezetők első ízben találkoztak a rétek, legelők felesleges vizének elvezetésére huzott csatornák tisztítására, felújítására alkalmas traktorvontatású géppel. a mintegy 100.000 hold rét-és legelő-területtel, s nagyjából mindenhol alacsony fekvő, vízenyős kaszálóval rendelkező zalaiban nagy hasznát vehetik ennek a berendezésnek is. /mt1/

--

bb 21. a lottó e heti nyerőszámai

pá szb bs

1972. október 6.

a sportfogadási és lottó igazgatóság közlése szerint a kiskunmajsán megtartott 40. heti lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

33, 54, 64, 66, 81.

/mt1/

--

bb 22. tüzet okozott a hibás olajkályha - a tűzoltóság felhívása

1 kf/tr um bs

1972. október 6.

a veszprémi házgyár területén kigyulladt egy forfa-típusú épület, oldala, tetőzete és belső berendezésének mintegy 50 százaléka elégett. a tüzet a veszprémi és a balatonfüzdi állami tűzoltóság oltotta el. a kár megközelíti a 200.000 forintot. a tüzet az olajkályha műszaki meghibásodása okozta.

az utóbbi időben elszaporodtak a műszakilag elhanyagolt hibás, olajkályhák okozta tüzesetek. ezért a bm tűzoltóság országos parancsnoksága felhívja az olajkályha-tulajdonosok figyelmét, hogy üzembehelyezés előtt szakemberrel vizsgáltsák meg kályhájukat. /mt1/

--

- 19 -

11.32/um

10.12.75

bb 23. tűz a lenti asztalosüzemben

1 kf/tr um bs

1972. október 6.

figyelmetlenség miatt tűz keletkezett lentiben az épület-asztalos-és faipari vállalat üzemében, ahol fűrészpor, molinózsákok és egy villanymotor égett el. a tüzet szakszerű beavatkozásukkal a lenti állami és az üzem önkéntes tűzoltói rövid idő alatt eloltották. a kár így is körülbelül 55.000 forint.

a tüzet balogh józsef művezető okozta, aki körültekintés nélkül, szabálytalanul hegesztett. /mt1/

-. -

bb 24. Ülést tartott a vas megyei természetvédelmi csoport

vid/um fm bs

1972. október 6.

a hazafias népfront vas megyei természetvédelmi csoportja pénteken szombathelyen értékelte az idei természetvédelmi napokat, amelyeken megünnepelték többek között a szelestei arborétum alapításának 100. évfordulóját, felavatták a sárvári parkerdőt, a kőszegi chernel emlékmúzeumot, megrendezték a hagyományos jeli napot, számos tudományos előadás hangzott el, s megvitaták a cáki gesztenyés műemlék-és természetvédelmi problémáit.

az ülésen megállapították, hogy a rendezvények nevelték, szórakoztatták, gyönyörködtették a megye lakóit, az ország minden részéből és számos más országból érkezett vendégeket, jelentősen növelték a természet-és környezetvédelem táborát.

elhatározták, hogy a természetvédelmi napokat a, savaria 73., rendezvénysorozat keretében a jövő évben is megtartják. jövőre lesz 400 éve, hogy carolius clusius vas megyébe került, s megkezdte a természetvédelemmel kapcsolatos anyaggyűjtést, feldolgozást. az évforduló alkalmából emlékkötet kiadását tervezik, kiállítás rendeznek, s koszorúzási ünnepséget tartanak körmenesen clusius emlékoszlopánál. sor kerül ismét a jeli nap megrendezésére, természet-és környezetvédelemmel kapcsolatos előadásokra, vas megye természeti szépségeinek bemutatására.

az ülésen többen felvetették, hogy az ikervári termelőszövetkezet birtokában, a rába-völgyében van hazánk legnagyobb kockás tulipános területe, amelynek egy részét a szövetkezet már felszántotta. a kockás tulipánok legkritikább változatai éltek e területen, amelyből még mintegy nyolcvan katasztrális holdat nem szántottak fel. ezért a természetvédelmi csoport -élve a természetvédelmi törvény adta lehetőséggel -azzal a kéréssel fordult a megyei tanácshoz, hogy a 80 holdas területet nyilvánítsa védetté. /mt1/

-. -
- 20 -

11.43/um

bb 25. műemléki figyelőszolgálat somogyban

vid/um fm bs

1972. október 6.

a somogy megyei tanács művelődésügyi osztályának kezdeményezésére műemléki figyelőszolgálatot szerveznek somogyban. fontos feladatot bízunk arra az ötven népművelőre, honismereti szakkörvezetőre, aki azon örködik, hogy mégcsak véletlenül se bontsanak le egyetlen értékes műemléket sem a megyében, ne építsenek át műemlékjellegű házat. a figyelőszolgálat részére elkészítették a megye műemléktérképét, amelyet korántsem tartanak teljesnek, hiszen helyismerettel rendelkezők sokat segíthetnek azok kiegészítésében. ezért a figyelőszolgálatot felhatalmazták arra, hogy a jelenlegi listát kiegészítse, amelyben az épületeken kívül a védelemre szoruló nevezetesek fak és parkok is szerepeljenek. igazolvánnyal látják el a műemléki figyelőket, tehát beleszólhatnak a megye műemlékügyébe. /mt1/

-. -

kbb 26. megkezdődött a tanítás szolnok tizenötödik általános iskolájában

vid/um fm bs

1972. október 6.

pénteken megkezdődött a tanítás szolnok új általános iskolájában. a korszerű tanintézetet a vasútállomás mellett épülő, mátyás király uti új lakótelep gyermekei számára létesítették. a kétemeletes épületben tizenhat tanterem, tornaterem, napközi otthon, iskolai konyha biztosítja a korszerű tanítás feltételeit. az iskola berendezéséhez a szülői munkaközösség tagjai és a környékbeli lakók társadalmi munkával is hozzájárultak.

a mátyás király uti iskola szolnok tizenötödik alsófokú oktatási intézménye. fejlesztését a következő években folytatják. /mt1/

-. -

bb 27. télen is nyitva - strand-motel kisvárdán

vid/um bs

1972. október 6.

megnyitották a kisvárdai strand-motelt. a vár közvetlen szomszédságában alakították ki. az új motelt fűtő berendezésekkel látták el, s így télen-nyáron fogadhatnak vendégeket. /mt1/

-. -

- 21 -

12.05/um

bb 28. jubileumi emlékbélyeg szolnokon

vid/um kz bs

1972. október 6.

szolnok, 1975-ben ünnepli alapításának 900 éves jubileumát. a nevezetes évfordulóra az épülő új vasúti személypályaudvar előtti téren emlékművet állítanak. költségeinek fedezésére a városi tanács 85 ezer jubileumi emlékbélyeget bocsátott ki 1 millió forint értékben. az 5-10 és husz forintos címletű bélyegeket a budapesti pénzjegy nyomda készítette, mindegyiken Simon Ferenc szobrászművész pro urbe emléklakettjének arany-színű képe látható, 900 éves szolnok, felirattal. /mti/

bb 29. elhunyt dobos István

vid-kz/mné szb bs

1972. október 6.

73 éves korában elhunyt dobos István a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésre. temetése október 11-én délután 3 órakor lesz Budapesten, a csepeli temetőben.

az MSZMP gyulai városi bizottsága.

/mti/

bb 30. szoboravatás Békésen

vid-kz szb bs

1972. október 6.

Békés megye egész területét 1944 október hatodikán szabadtették fel a szovjet csapatok. a megye településeinek lakossága megemlékezett az évfordulóról. a párt, a tanács és a társadalmi szervek vezetői, az üzemek, intézmények képviselői megkoszorúzták a felszabadulási emlékműveket, elhelyezték a kegyelet virágait a szovjet hősök sírján. Békés főterén felavatták Csikszentmihályi Rébert szentendrei szobrászművész békét jelképező bronzszobrát.

/mti/

bb 31. a 20. béke és barátság vonat Békés megyéből a Szovjetunióba

vid-kz szb bs

1972. október 6.

Pénteken kigördült a 20. szovjetunióba indított béke és barátság vonat a Békéscsabai vasútállomásról. a vonaton 330-an utaztak a Szovjetunióba. tiznapos útjukon megismerkednek Kijev, Moszkva, Leningrád nevezetességeivel. a barátság vonatok eddig több mint hat-ezer Békés megyei lakost szállítottak a szovjet városokba. /mti/

12.50/szb

-22-

bb 32. december 12-én új székházában tartja közgyűlését a magyar kereskedelmi kamara - Kallós Ödön sajtótájékoztatója

t sl/mm ie bzs bs

1972. október 6.

Kallós Ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke pénteken, a parlament gobelin termében tájékoztatta az újságírókat a kamara munkájáról, terveiről. a sajtótájékoztatót Lakatos Ernő, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának általános elnökhelyettese nyitotta meg.

Kallós Ödön bejelentette, hogy legközelebbi közgyűlését december 12-én tartja a magyar kereskedelmi kamara. a most sorra kerülő negyedik közgyűlést már a kamara a Mész-szel közös Kossuth Lajos téri új székházába hívták össze, amelynek átadása rövidesen megkezdődik. az új székházzal a kereskedelmi kamara munkájához jobb technikai feltételeket teremtenek, ennél azonban még fontosabb, hogy az eddiginél is több kezdeményező készséggel kívánja segíteni a kamara tagvállalatainak nemzetközi együttműködését, még hatékonyabban akarja képviselni tagjainak érdekeit.

a magyar kereskedelmi kamara jelenleg 347 vállalatot tömörít, lehetséges azonban, hogy tagjainak száma a közgyűlés idejére már a 350-et is túlhaladja. a nemzetközi verseny élesedése igen sok vállalatot ösztönöz arra, hogy a kereskedelmi kamara tagjaként annak közreműködését vegye igénybe külföldi kapcsolataik kiépítéséhez, erősítéséhez. a kamara 11 szakmai tagozata, nyolc szakköztsége, s nem utolsósorban 20 külföldi tagozata egyre hatékonyabban segíti az üzleti kapcsolatok előkészítését, szervezését. legújabbanként is szervez, a közel-múltban például a külföldi versenyképesség helyzetét és kilátásait, a közös piac kibővítésével kapcsolatos problémákat és teendőket, az egyesült államokbeli piacok feltárásának és megszerzésének lehetőségeit vitatták meg. a korszerű követelményeknek megfelelően alakítja tájékoztató munkáját is a kamara. oktatási bizottságát vezetőtovábbképző bizottsággá alakította át, amely a modern vállalatvezetés hazai és külföldi tapasztalataival ismerteti meg szóban és írásban a tagvállalatok vezetőit.

Kallós Ödön utalt arra a minisztertanácsi határozatra, amely a kereskedelmi kamarát a közelmúltban a minisztertanács felügyelete alá rendelte, vagyis státusza emelkedett, s az eddigi gyakorlatot immár jogerőre emelve a kereskedelmi kamarát a tagvállalatok külkereskedelmi tevékenységével kapcsolatos érdekvédelmi szervévé nyilvánította. a kamara tehát társadalmi szervezet, amely a jövőben az eddiginél is hatékonyabban és sokoldalúbban kívánja képviselni tagjainak érdekeit.

/folyt. köv./
13.17/bzs

- 23 -

bb 32. /december 12-én ... 1. folyt./bzs

a tervekről szólva a többi között elmondta, hogy jövőre folytatják a külföldi magyar napok sorozatát. februárban dániában, áprilisban hamburgban, szeptember végén pedig moszkvában, taskentben és novoszibirszkben rendeznek magyar gazdasági napokat./mti/

bb 33. időjárásjelentés

1972. október 6.

bzs bs

a meteorológiai intézet jelenti október 6-án 13 órakor:

a nappali felmelegedés délen is erősödik.

közép-európa, így a kárpát-medence időjárásának kialakításában egyre jobban érvényesül a leszálló légmozgás, amely csendes, jobbára derült, a reggeli ködöktől eltekintve száraz időt biztosít. az erősen felhős, hideg időjárást okozó légköri képződmény továbbéleződött délkelet felé, hatására ma reggel a balkán-félszigeten többfelé esett az eső. a szovjetunió európai területének északi és középső részére újabb sarkvidéki eredetű hideg levegő érkezett. vonulását esők, záporok, egy-két helyen hózápor és erős szelek kísérik. a következő 36 óra folyamán a kárpát-medence időjárását legnagyobb részben a leszálló légmozgások határozzák meg.

hazánkban csütörtökön az ország északi felén felszakadozott a felhőzet és 4-10 órán át sütött a nap. a déli ország részben ugyanakkor erősen felhős, vagy borult maradt az ég, több helyen esett az eső. a lehullott csapadék mennyisége általában 5 mm alatt maradt, csupán siklóson mértek 7 mm-t. a hőmérséklet napközben a déli megyékben csak 9-12, máshol 13-18 fokig emelkedett. péntek hajnalra az északi megyékben mínusz 1, plusz 3, máshol 4-7 fokig hűlt le a levegő.

ma délelőtt a déli, délnyugati megyékben erősen, máshol kissé felhős volt az ég. pécsről kisebb esőt jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor az erősen felhős helyeken 9-12, az ország többi részén 12-15 fok között volt.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 12,5 fok volt, a százéves átlagnál 0.8 fokkal alacsonyabb.

/folyt. köv./
13.28/bzs

Tóth

- 24 -

bb 33. /időjárásjelentés 1. folyt./bzs

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 17 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 mm, alig változik.

várható időjárás szombat estig:

általában kevés felhő, száraz idő. az ország déli részén is fokozatosan csökkenő felhőzet, pénteken egy-két helyen kisebb esővel. mérsékelt, napközben kissé megélénkülő keleti, északkeleti szél. a hajnali és a reggeli órákban párasodás, helyenként köd. a nappali felmelegedés délen is erősödik.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 0-5, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: 15-20 fok között.

a duna vízállása budapestnél: 119 cm.

/mti/

--

bb 34. petőfi-emlékműsort mutatnak be a pécsi diákok horvátország magyarlakta falvaiban

vid/kz bzs bs

1972. október 6.

a horvátországi magyarok szövetségének meghívására pénteken jugoszláviai vendégszereplésre utazott a pécsi nagy lajos gimnázium irodalmi színpada. petőfi sándor születésének 150. évfordulója alkalmából emlékműsort mutat be a magyarlakta horvát falvakban. a magyar tanár- és diákcsoport ellátogat pélmonostorra, vörösmartra, laskóra és lászófalvára, továbbá zágrábba is, ahol az ady endre nevét viselő magyar művelődési egyesület vendége lesz./mti/

--

bb 37. az aradi vértanukra emlékeztek kiskunhalason

vid/kz bzs bs

1972. október 6.

a kiskunhalasi thorma jános muzeumban pénteken az aradi vértanukra emlékeztek. a muzeum képtárában thorma jános festőművész „aradi vértanuk”, című nagyméretű festménye előtt zajlott le a hagyományos megemlékezés. a város szakközépiskolás diákjai adtak emlékműsort./mti/

--

13.32/bzs

Tóth

- 25 -

bb 35. új gépkocsikarbantartó állomás szentesen

1972. október 6.

vid/um kz bs

szentesen pénteken felavatták az autófenntartó ipari tröszt új gépkocsikarbantartó állomását. könnyűszerkezetek felhasználásával épült. ez jelenleg az ország legkorszerűbb szervizüzeme. a létrehozására több mint 25 millió forintot költöttek. évente mintegy 3.000 gépkocsi szervizellátását, ápolását, illetve javítását oldja meg. a már szinte orvosi rendelőhöz hasonló diagnosztikai részlegében, ha úgy kívánja a gépkocsi tulajdonosa is ellenőrizheti járművének állapotát. /mti/

bb 36. sajtótájékoztató a VII. szerszámgépipari kongresszusról

1972. október 6.

t kg/mm um 1e bs

európa legnevesebb szakemberei vesznek részt az október 9-én budapesten kezdődő VII. szerszámgépipari kongresszuson, amelyet a magyar szerszámgépgyártók szövetsége és a gépipari tudományos egyesület szervez. mint a pénteki sajtótájékoztatón dr. Lettner Ferenc, a GTE szerszámgép szakosztályának elnöke a technika házában elmondotta, az ötnapos tanácskozáson 15 ország fejlesztési és kutatási eredményeit ismertetik majd a résztvevők, mintegy 70 előadás keretében.

a kongresszus jelentőségét emeli, hogy idén száz éves a magyar szerszámgépgyártás. az utóbbi évtizedekben elért fejlődést jelzi, hogy a világ szerszámgépgyártó országai között a 15., a szocialista országok között pedig a 4. helyen áll országunk. ez évben már körülbelül 7 ezer gépet gyártanak a vállalatok, kétszer többet mint tíz évvel ezelőtt. a gépek csaknem 70 százalékát exportálják; csepelen készült főtengetelmegmunkáló gép dolgozik például a rolls-royce és a volkswagen cégek csarnokaiban.

a kgst integrációban is jelentős a magyar szerszámgépgyártás szerepe - eddig is több két- és többoldalu együttműködési megállapodás jött létre, s a jövőben egységes vezérlésű automatizálási rendszer kidolgozását tervezik. már szerkesztik a szerszámgépipari művek és a csepeli szerszámgépgyár munkatársai a legkorszerűbb adaptív vezérlésű szerszámgépet, amely nemcsak a selejtet küszöböli ki, de tizszer rövidebb idő alatt elkészít egy alkatrészt, mint a hagyományos gépek.

a hétfőn kezdődő kongresszus tapasztalatait a hazai szakemberek a szerszámgépgyártás továbbfejlesztésében kívánják majd hasznosítani. /mti/

- 26 -

13.45/um

15.11.10

bb 38. fogadás a német demokratikus köztársaság nagykövetségén

1972. október 6.

t bc/tm um 2e bs

Dr. Hebert Plaschke, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövete, a német demokratikus köztársaság megalakulásának 23. évfordulója alkalmából pénteken fogadást adott a nagykövetségén.

a fogadáson megjelent kállai Gyula, az MSZMP politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, pullai Árpád, az MSZMP központi bizottságának titkára, kisházi Ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, dr. Timár Mátys, a minisztertanács elnökhelyettese, dr. Biró József külkereskedelmi miniszter, Bondor József építésügyi és városfejlesztési miniszter, dr. Horgos Gyula kohó- és gépipari miniszter, Lázár György munkaügyi miniszter, Gyenes András, az MSZMP KB külügyi osztályának vezetője, Puja Frigyes, a külügyminiszter első helyettese és a politikai, a gazdasági, a kulturális és a társadalmi élet számos vezető személyisége. részt vett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők sok vezetője és tagja is. /mti/

bb 39. 100 évvel ezelőtt volt az első forgalomszámlálás - közlekedési anket szombathelyen

1972. október 6.

vid/umkz bs

közúti közlekedési anketot rendeztek pénteken szombathelyen a vas megyei Műszaki Hetek keretében. Kolozsvári Vilmos, a közúti közlekedési tudományos kutató intézet főmunkatársa a forgalomszámlálásról tartott előadásában elmondotta, hogy hazánkban 100 évvel ezelőtt zajlott le az első ilyen akció. akkor még csak fogatos járműveket vettek számba. jelenleg 148 megfigyelő állomás szinte szünet nélkül figyeli a forgalmat. a számlálóknek igencsak sok dolga akad: 1956 óta több mint a tizszeresére nőtt a forgalom az utakon. számottevő az emelkedés személy- és tehergépkocsikból, de a legkiugróbb növekedés a motor-kerékpároknál tapasztalható: ebből a járműfajtából 1970-71-ben 15 százalékkal nőtt az állomány.

megkülönböztetett figyelmet fordítanak a nyári hétvégi üdülőforgalomra. az idén egy augusztusi vasárnapon 30 ezer autót számláltak a balaton mellett és körülbelül ugyanebben az időszakban az egyirányított M7-es úton 3000 jármű haladt egy óra leforgása alatt a számlálók előtt.

az adatokból matematikai-statisztikai módszerekkel a jövőre vonatkozóan becsléseket készítenek. ezek szolgálnak alapul a közúti építésekhez és a forgalomszervezéshez. /mti/

14.40/um

10.15.00

- 27 -

bb 40. a magyar kereskedelmi kamara arab tagozatának elnökségi ülése

t hz/pá um 1e bs

1972. október 6.

pénteken a magyar kereskedelmi kamara székházában tartották a kamara arab tagozatának és az arab kamarák konföderációjának első közös elnökségi ülését. arányi sándor, a megürt vezérigazgatója, a magyar kereskedelmi kamara arab tagozatának elnöke üdvözölte a, b, dajani professzor, az arab kamarák konföderációjának főtitkára vezette küldöttséget, meghallgatták a titkári beszámolót a magyar-arab kereskedelmi kapcsolatok alakulásáról.

hazánk kereskedelmi kapcsolatai az arab világ országaival nem régi keletűek, a növekedés üteme azonban különösen az utóbbi négy-öt évben igen jelentős. kereskedelmünk összvolumene az utóbbi négy évben megkétszereződött. 1972-re a fejlődő országok közül az arab országok lettek legjelentősebb kereskedelmi partnereink, s a kereskedelmi kapcsolatok a hagyományos árucse-re mellett új formákkal is bővültek, bár az arab országok szive-sen vásárolnak magyar autóbuszokat, vasuti szerelvényeket, uszó-darukat és kikötői berendezéseket, textil-, gép-és élelmiszer-ipari termékeket, egyre nagyobb az érdeklődés a szellemi export, a komplett üzemek, gyárak szállítása és a termelési együttműkö-dés különböző formái iránt.

a beszámoló után az elnökség megbeszélte a kereskedelmi kapcsolatok további bővítésének lehetőségeit.

innen felhasználható 19 óra után !!

pénteken este kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara el-nöke, a magyar kereskedelmi kamara és az arab kamarák konföderá-ciójának első közös elnökségi ülése alkalmából fogadást adott a duna intercontinental szállóban. /mti/

bb 41. reprezentatív ndk könyvtárlat nyílt

t ro/mm um zs bs

1972. október 6.

az utóbbi két év terméséből válogatott 2.500 mű reprezentál-ja az ndk könyvkiadását az ernst muzeumban pénteken megnyílt kiállí-táson. az ndk megalakulásának 23. évfordulója tiszteletére rende-zett könyvszemle átfogó képet nyújt a 78 kiadó munkájáról. helyet kaptak a 22 szépirodalmi, tíz művészeti és zenei és a 40 tudo-mányos és politikai kiadó kötetei.

/folyt.köv./

- 28 -

N7 1830

bb 41. /reprezentatív ndkfolyt./um

külön tárlóban szerepelnek a magyar írók német nyelven megjelent művei: többek között ady endre, józsef attila, radnóti miklós, nagy lászló verseskötetei, németh lászló, illyés gyula, hubay miklós, mesterházi lajos, sarkadi imre és illés endre drámái közös kötetben. a társadalomtudományok tárgyköréből kiállí-tott munkák között kádár jános írásainak és beszédeinek kötete is szerepel.

a kiállításához kapcsolódó sajtótájékoztatón az ndk kiadói főigazgatóságának munkatársai ismertették a csaknem 80 kiadó-vállalat tevékenységét. elmondották, hogy 1971-ben 5.068 könyv jelent meg, amelyből 950 szépirodalmi mű. az összpéldányszám 116,2 millió, ebből 18,2 millió a szépirodalom részesedése. az egyes kötetek átlagos példányszáma 23 ezer, a szépirodalmi műve-ké 20 ezer. a kiadás sokszínűségét és színvonalát szemléltetik a szépirodalom mellett a társadalomtudományok, a marxizmus-leni-nizmus, a filozófia, a jog és igazgatás, az ipar, a műszaki tu-dományok és a sport tárgykörében megjelent kötetek. számos szép-irodalmi és tudományos filozófiai munka látott napvilágot a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére.

a kiállítást - amelyen megjelent dr. simó jeno művelődés-ügyi miniszterhelyettes és dr. herbert plaschke, az ndk nagyköve-te - magyar részről dr. marczali lászló, a művelődésügyi minisz-terium kiadói főigazgatóságának vezetője, az ndk képviselőjében georg grindorf, az ndk kiadói főigazgatóságának helyettes veze-tője nyitotta meg. /mti/

-. -

bb 42. megnyílt a 111. dél-dunántúli népművészeti hét

vid/um k z bs

1972. október 6.

pécs főterén, a széchenyi téren, népi himzéssel gazdagon dí-szített zászlókat vontak fel pénteken az árbócokra, jelezvén, hogy megkezdődött a 111. dél-dunántúli népművészeti hét: baranya, somogy, tolna és zala megye népi alkotóinak ünnepi seregszemléje.

a kezdeményezés kaposváron született 1970-ben: évente más más megyében megrendezik a dél-dunántúli népi művészetének he-tét. a hazai folklór rendkívüli gazdagsága, „termőhelye”, ez az országrész. a ma is virágzó, ;sőt a -jelek szerint - reneszánszát élő népművészetnek sajátos színt ad az itt élő nemzetiségek - németek - horvátok, szerbek és szlovének - valamint a felvidék-ről és székelyföldről idetelepült népcsoportok művészete.

/folyt.köv./

- 29 -

14.40/um

KA 153

bb 42 . /megnyiltfolyt./um

az első dél-dunántúli népművészeti hétnek tavalyelőtt a kezdeményező somogy volt a házigazdája, tavaly tolnában rendezték meg az eseménysorozatot az idén pedig baranyába került a sor.

a baranya megyei tanács székházának dísztermében lezajlott megnyitó ünnepség után „népművészet és közművelődés,, címmel tanácskozást tartottak. az ülésen baranya, somogy, tolna és zala népművelési szakemberei fejtették ki véleményüket a témáról. a janus pannonius muzeumban dél-dunántul paraszti ikonográfiáját bemutató tárlatot rendeztek, a doktor sándor művelődési házában pedig baranyai himzésekkel és szöttesekkel nyílt kiállítás. a nemzeti színházban ünnepi előadás során mutatkoztak be baranya és zala, valamint pécs legjobb szolistái és együttesei izelítőt adva vidékük néptáncaiból, népdalaiból, népzenejéből.
/mti/

..

bb 44. pénteken elutazott budapestről

i tf/mm/ny zs bs

1972. október 6.

a szocialista országok igazságügyminiszteri értekezletének résztvevői közül a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a lengyel népköztársaság és a román szocialista köztársaság delegációja.

a háromnapos tanácskozás befejeztével dr. korom mihály igazságügyminiszter fogadást adott az értekezleten részt vett küldöttségek tiszteletére. a fogadáson megjelent biszku béla, az mszmp központi bizottságának titkára, fehér lajos, a minisztertanács elnökhelyettese, a politikai bizottság tagjai, borbándi jános, az mszmp központi bizottsága közigazgatási és adminisztratív osztályának vezetője, továbbá a jogi élet számos vezető személyisége. jelen voltak a tanácskozáson képviselt szocialista országok budapesti nagykövetei is. /mti/

..

bb 50.. halált okozott az ittas vezetés

pá/ny zs bs

1972. október 6.

a veszprém megyei révfülöpön dr. héjja jános 40 éves orvos, budapesti lakos ittasan vezette személygépkocsiját és elütötte a 10 éves lakatos magdolna révfülöpi kislányt. a szerencsétlen gyerek olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a személygépkocsi vezetője ellen őrizetbevétel mellett eljárás indult. /mti/

15.10/ny

-30-

NA 1540

bb.43. társadalmi összefogással lehet csak fejleszteni a közoktatást - az mszmp komárom megyei bizottságának ülése

vid/kz/ok bs

1972. október 6.

az mszmp komárom megyei bizottsága pénteki ülésén megvitatta a közoktatás továbbfejlesztésével kapcsolato feladatokat. a végrehajtó bizottság beszámolóját izsáki mihály megyei titkár terjesztette elő. ennek alapján elemezték az oktatás helyzetét, továbbá azt, hogy a határozatban megjelölt feladatokat hogyan tudják a megye sajátos viszonyaira alkalmazani. a vita során rámutattak, hogy a megye közoktatását kedvezően befolyásolta az ipar és a mezőgazdaság fejlettsége, a lakosság létszámának növekedése, összetételének alakulása. az oktatási reform alapelvei azonban a megyében is egyenlőtlenül érvényesültek. nagy szintkülönbségek keletkeztek az azonos, illetve a különböző típusu oktatási intézmények között. a tanácskozáson az iskolai munka leggyengébb pontjaként a nevelést jelölték meg. még mindig erősen uralkodik az egyoldalú ismeretközpontu szemlélet, és ebből is fakad atanolok túlterhelése. az a vélemény alakult ki, hogy az alkotói nevelőmunka mellett, lényegesen csak úgy lehet a tananyagot csökkenteni, ha a felsőbb oktatási intézmények változtatnak elsőként követelményi rendszerükön.

az ülésen az általános iskolai helyzettel foglalkoztak, a legbátrabban. ezzel összefüggésben rámutattak: bár az általános iskolai hálózat fejlődött a megyében, és tanulóinak száma is csökkent, egy osztályteremre még mindig több tanuló jut, mint országos átlagban. a felső tagozatban atanítási óráknak csak a 71 százalékában tanít szakképesített szaktanár, így ez az arány is rosszabb az országos átlagnál. jelentős eredmény, hogy nőtt a megyében az osztott iskolák, csökkent a kislétszámú iskolák aránya. a kisiskolák teljes megszüntetése azonban általános iskolai kollégiumot igényel. a tanácskozáson örömmel nyugtázták, hogy az általános iskolát végző tanulók 80-90 százaléka továbbtanul. gondot okoz azonban, hogy magas a bukások aránya, és így sok a tulkoros tanuló, a beiratkozott diákoknak csak 85 százaléka végzi el a 8 év alatt az általános iskolát.
/folyt.köv/

- 31 -

15.30/ok

NA 1540

bb.43./társadalmi összefogással ...folyt./ok

a megye gazdasági fejlődésének megfelelően nagyon fontos szerepet kapott a beszámolóban és a vitában az ipari tanuló képzés. 7 000 diák mintegy 70 féle szakmát tanul a megyében. a szakmunkásképző intézetek azonban kedvezőtlen körülmények között dolgoznak. 80 tanuló jut egy tanteremre. fontos feladatként szabták meg, a szakmunkásképző intézetek és a szakközépiskolák helyes munkamegosztását, és azt, hogy a szakközépiskolák jobban biztosítsák a továbbtanulás feltételeit.

a tanácskozáson megvitatták az évodák és gimnáziumok helyzetét, valamint azt, hogy hogyan tudnák még sokrétűbben segíteni a munkás-paraszt származású tanulókat. a tennivalókat nem kampány munkának hanem olyan egymáshoz kapcsolódó tervszerű rágsorolt feladatoknak tekintik, amelyek korántsem csak az anyagi feltételek megteremtését igénylik.

Legsürgősebb teendőként az októli munka minőségének a javítását jelölték meg, és azt, hogy minden erőt a különbségek csökkentésére fordítsanak. a pártbizottsági ülés is hangsúlyozta, hogy az oktatással kapcsolatos határozat megvalósítása nem csak a pedagógusokra vár, hanem széles körű társadalmi összefogást igényel.
/mti/

bb.46. Losonczi pál

pá/ok zs bs 1972. október 6.

az elnöki tanács elnöke részvétlétáviratot küldött u ne win burmai állam- és kormányfőnek, felesége daw khin than elhúnya alkalmából./mti/

bb.47. bolgár államférfiak köszönő távirata

pá/zs/ok bs 1972. október 6.

todor zsvkov, a bolgár kommunista párt központi bizottságának első titkára, a bolgár népköztársaság államtanácsának elnöke, sztan-ko todorov, a bolgár népköztársaság minisztertanácsának elnöke és vladimir bonev, a bolgár népköztársaság nemzetgyűlésének elnöke táviratban mondott köszönetet a magyar vezetőknek a bolgár nemzeti ünnep alkalmából küldött jókívánságukért./mti/

15.35/ok

- 32 -

NA 1605

bb 45. embargó 19 óráig!

magyar vezetők üdvözlő távirata az ndk megalakulásának évfordulója alkalmából

pá/ny zs bs

1972. október 6.

kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, és focik jeno, a kormány elnöke, az ndk megalakulásának évfordulója alkalmából a következő táviratot küldte erich honeckernek, a német szocialista egységpárt központi bizottsága első titkárának, walter ulbrichtnek, az ndk államtanácsa elnökének és willi stophnak, az ndk minisztertanácsa elnökének:

kedves elvtársak!

a német demokratikus köztársaság megalakulásának 23. évfordulója alkalmából a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar népköztársaság minisztertanácsa, az egész magyar nép és saját nevünkben elvtársi üdvözlőnk, és jókívánságainkat küldjük önöknek és a német demokratikus köztársaság népének.

a magyar nép nagyra értékeli azokat a kimagasló eredményeket, amelyeket a német demokratikus köztársaság dolgozói a német szocialista egységpárt és annak központi bizottsága vezetésével a szocialista társadalom építésében elértek. nagyszerű eredményeik tovább növelték az első német munkás-paraszt állam nemzetközi tekintélyét, a haladás, a béke és a szocializmus erőt Európában, tiszteletet és megbecsülést szereztek a német demokratikus köztársaságnak.

örömmel állapíthatjuk meg, hogy pártjaink, kormányaink, és népeink eredményes együttműködése évről évre szélesedik, országaink kapcsolatai a szocialista internacionalizmus szellemében erőteljesen fejlődnek, népeink és a szocialista közösség javára. sokoldalú kapcsolataink jelentős és gyümölcsöző eredményeként értékeljük párt- és kormány-küldöttségük ezévi látogatását hazánkban, és az ennek során együttműködésünk fejlesztéséről folytatott baráti megbeszéléseinket.

a német demokratikus köztársaság nagy nemzeti ünnepén önöknek, a német demokratikus köztársaság dolgozóinak újabb nagy sikereket kívánunk szocialista hazájuk felvirágoztatásáért, a békéért és a haladásért folytatott tevékenységükben.

x x x

apró antal, az országgyűlés elnöke ugyancsak táviratban üdvözölte gerald göttinget, az ndk népi kamarájának elnökét. péter jános külügyminiszter otto winzer külügyminiszternek, czi-nege lajos honvédelmi miniszter heinz hoffmann nemzetvédelmi miniszternek, a hazafias népfront, a szot, a kisz és a nőtanács ndk-beli társszervezetének küldött üdvözlő táviratot./mti/

15.40/ny

-33-

16¹⁰

NA

bb 52. egészségügyi kérdésekről tárgyalt a csongrád megyei tanács

vid/kz/ny bs

1972. október 6.

pénteken szegedi székházában megtartott ülésén egészségügyi kérdésekről tárgyalt a csongrád megyei tanács. megállapította, hogy a lakosság egészségügyi ellátása a technikai és a személyi feltételek gyarapodásával évről évre jobb. rámutattak azonban arra is, hogy az intézmény-hálózat épületeinek többsége elöregedett, a kórházak részben a múlt században, illetve a század elején épültek. az elmúlt husz évben az ágylétszám szükség-szerű növelése a régi épületekben történt, így túlszűfolttság je-lentkezik. ennek következtében az egy ágyra jutó alapterület az általánosan elismert normánál ötven százalékkal kisebb. a kór-ház ellátottság tekintetében különösen szegeden rossz a hely-zet. a tanács úgy határozott, szorgalmazni fogja új megyei egészségügyi központ és oktató kórház létrehozását szegeden. a korszerű rendelőintézet hálózat teljessé tétele érdekében pedig még ebben a tervidőszakban be kell fejezni a szegedi járá-si, valamint a szentesi és a csongrádi rendelőintézetek felépí-tését.

a szakorvosi hálózat bővítésére, a közegészségügy javítására ugyancsak határozatokat hozott a tanács. a sokrétű elemzés kö-zül érdekes az a megállapítás, hogy szegedet az ország legtisz-tább levegőjű városaként tartják nyilván. a közelben feltárt földgázkinccs ugyanis lehetővé tette, hogy a hagyományos széntü-zelésről folyamatosan gázfűtésre térjenek át az üzemek. jelenleg a lakásokban is gyorsan terjed ez a korszerűbb tüzelési mód. /mt1/

-.-

bb 53. cipők minden színben

vid/kz/ny bs

1972. október 6.

kényelmesek, formatartók az alföldi cipőgyár termékei. en-nek köszönhető, hogy egyre keresettebbek a hazai és a külföl-di üzletekben. a gyár teljes termelését - évi kétmillió pár ci-pőt - előre leköt a kereskedelem. a pénteken kecskeméten lezá-rult őszi cipőbörzén is, mintegy hatvan új modell közül válo-gattak a vevők, s 0.5 millió pár cipőt rendeltek a jövő év el-ső felére. a börze tanúsága szerint 1973-ban tovább bővül a cipők szín-és formaválasztéka. marad a kényelmes, kerek orrkí-képzés, ugyanakkor hegyesebb orrformákkal is készülnek cipők. általában az alacsony sarok dominál. /mt1/

15.45/ny

-34-

NA 46¹⁵

bb.48. fölmentés - kinevezés

pá/zs/ok bs

1972. október 6.

az elnöki tanács krajcsik mihály rendkívüli és meghatalmazott nagykövet felmetette az ulanbatori magyr nagykövetség vezetésére kapott megbízatása alól, egyidejűleg kádas istván rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet megbizta hazánk ulanbatori nagykö-vetségnék vezetésével. /mt1/

-.-

bb.49. elhunyt somogyi istván

gg/zs/ok bs

1972. október 6.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemre kitüntetettje, hamvasztás utáni bucsuztatása október 10-én 11 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp v. kerületi bizottsága. /mt1/

-.-

bb.51. arany jános estét

gg/zs/ok bs

1972. október 6.

rendez a tit irodalmi nyelvi szakosztálya, a kossuth klubban október 12-én, csütörtökön este 6 órakor. a velszi bárdok igaz története címmel dr. keresztury dezső tart előadást. közre-működik gombos katalin és blaskó péter. /mt1/

-.-

bb 54. az országgyűlési képviselők heves megyei csoportjának ülése

vid/kz/ny bs

1972. október 6.

az országgyűlési képviselők heves megyei csoportja pénteken apcon tartotta ülését. résztvett és felszólalt a tanácskozáson kiss ernő kohó-és gépipari miniszterhelyettes, továbbá virág károly a heves megyei pártbizottság titkára is. a képviselők a megye iparának gyorsütemű fejlődésével, a beruházások hely-zetével foglalkoztak. megállapították, hogy az új gazdaság-irányítási rendszer bevezetésével életbelépett szabályzó hatá-sára meggyorsult heves megye ipari fejlődése. több országosan kiemelt beruházás kezdődött meg ezen a vidéken, elsősorban az eddig feltáratlan nyersanyag források hasznosítására. rámutat-tak, hogy heves megyében a felszabadulás előtt egyedül a bányá-szat jelentett számottevő ipari tevékenységet. azóta viszont több új iparág honosodott meg, s heves megye ma már az ország egyik leggyorsabban iparosodó megyéje.

/folyt köv/

-35-

NA 16²⁰

bb 54. / az országgyűlési ... folyt/ny

elmondották azt is, hogy a negyedik öt éves tervben minden eddigénél nagyobb összegű - mintegy husz milliárd forint értékű - beruházás történik a megyében. több nagyberuházás kivitelezése a befejezéshez közeledik. jövőre elkészül a gagarin hőerőmű, a tervezett ütemben halad a kiskörei vízlépcső és a hozzá kapcsolódó rendszerek építése is; a visontai thorez bánya teljes üzembehelyezés után évente több mint hétmillió tonna lignitet szolgáltat majd.

az utóbbi években a megye több olyan körzetébe telepítettek ipari üzemeket, ahol korábban foglalkoztatási gondok voltak. a fejlődést jól jellemzi, hogy a megye ipari üzemeiben jelenleg 52.000-nél többen dolgoznak míg 1950. előtt az ipari foglalkoztatottak száma mindössze 4.600 volt.

tájékoztatást kértek az ülésen a képviselők a közétkeztetés helyzetéről is. szabó istván a szakszervezetek heves megyei tanácsának titkára beszámolójában kiemelte, hogy az üzemek sajátkezelésű konyháinak száma a legutóbbi egy év alatt 55-ről 83-ra emelkedett. ezzel párhuzamosan növekedett az így fenntartott konyhákon étkezők száma is.

az országgyűlési képviselők végül megtekintették a kvalitál könnyűfém-feldolgozó vállalat apci üzemeit./mt1/

..

bb 55. szovjet delegáció óvári miklósnál

ny zs bs

1972. október 6.

óvári miklós, az mszmp központi bizottságának titkára pénteken fogadta m. sz. alfjorov-nak a novoszibirszki területi pártbizottság titkárának vezetésével a szibériai hetek alkalmából hazánkban tartózkodó delegációt és szívélyes, baráti beszélgetést folytatott a vendégekkel./mt1/

..

bb 56. az egész gazdaságnak nyereségesen kell termelnie - dr. dimény imre előadása az állami gazdaságok tanácskozásán

t jf/gg/ny ie bs

1972. október 6.

pénteken a magyar tudományos akadémia dísztermében rendezték meg az állami gazdaságok vezetőinek második országos tanácskozását, amelyen több mint négyszázan vettek részt.

/folyt köv/
16.00/ny

-36-

KA 1625

bb 56. / az egész gazdaságnak....1.folyt/ny

dr. Lénárt Lajos mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter helyettes megnyitója után dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter értékelte a mezőgazdaság szocialista állami nagyüzemeinek munkáját. elmondotta, hogy a gazdaságok területi koncentrációja lényegében befejeződött: átlagos földterületük alkalmas a korszerű termesztési és tartási technológiák széleskörű bevezetésére. a gazdaságok munkájánál előtérbe lépett a gazdaságosság és a jövedelmezőség, amit az is jelez, hogy a nagyüzemek úgy alakították ki termelési szerkezetüket, hogy lehetőség szerint a legnagyobb nyereséget érhesék el. a rentábilis gazdálkodás előmozdítására egész sor, s azóta már bevált központi intézkedés történt. a miniszter emlékeztetett arra, hogy emelték a mezőgazdasági árszínvonalat, módosították az állami támogatás és a beruházás rendszerét, és új, a gyakorlatban jól vizsgáló jövedelemelvonási rendszert vezettek be. a nagyüzemeket segítette, hogy bővült a kereskedelmi partnerek közötti választás lehetősége, és a piaci igények fokozott érvényesülése nyomán megélnék az árutermelés.

dr. dimény imre ezután rámutatott: a gazdaságokban különböző módon növekedett a termelés és a nyereség; ebben a tekintetben eléggé nagyok a különbségek, ami a vezetés hatékonyságával és az eltérő természeti adottságokkal függ össze. kifejtette: a kedvezőtlen természeti adottságok valóban sokmindent meghatároznak, de a gazdaságok vezetőinek ilyen körülmények között is lehetőségük van az eredményes gazdálkodás megszervezésére, amit egész sor jó példa bizonyít. sajnos, az ellenkezőjére is van példa: a gazdaságvezetés hibája miatt 1971-ben kilenc gazdaság került nehéz anyagi helyzetbe. a bajok forrása itt a vezetők gyengesége volt, nem pedig a természeti adottságok mostohasága. a nem kellően megfontolt vezetési döntések következménye, hogy helyenként a vállalati alapokat túlságosan nagy összegű hitelek felvételével terhelik, ami anyagi nehézségeket teremt. a vezetőknek azt is tudomásul kell venniük, hogy ma már nem elegendő néhány termelési ágban kiugró eredményeket felmutatni, hanem a mezőgazdasági környezet figyelembe vételével az egész gazdaságot kell nyereségesen vezetni.

szólt arról, hogy a fejlesztésnél alapos megfontoltságra van szükség, a türelmetlenség nem jó tanácsadó. a koncentráció és a szakosodási folyamat például semmiképpen sem járhat együtt az állóeszköz-állomány idő előtti selejtezésével. az eszközök kihasználásában jelentős tartalékok vannak, ezekkel élni kell a jövőben is.

/folyt köv/
16.05/ny

-37-

NA 1625

bb 56. / az egész gazdaságnak....2.folyt/ny

a miniszter az ipari szervezetségi termelési rendszerekről szólva hangsúlyozta: ma már a növénytermesztési technológiát nem csupán a vegetáció időszakára kell meghatározni, hanem ebbe a folyamatba bele kell foglalni a tárolást, a feldolgozást és az értékesítést is. ezek kölcsönhatása mozgatja a termelés-fejlesztésnek szinte valamennyi fázisát. jó hogy az állami gazdaságokban ebben a tekintetben egységes álláspont alakult ki s a fejlesztési terveknek figyelembe veszik ezt a követelményt.

elismeréssel szólt arról, hogy az állami gazdaságok a magasabb szintű gazdasági együttműködés, a társulás lehetőségeinek megteremtése óta szorgalmazzák a különféle anyagi érdekeltségen alapuló közösségek létrehozását. eddig két egyesülést és ugyanennyi közös vállalatot alapítottak és mintegy hetven egyszerű gazdasági társulás szerveződött közreműködésükkel. az együttműködés bővítésének fontos követelménye, hogy a gazdaságok felismerjék: a többletnyereség feltétele az összehangolt munka, a leggazdaságosabban előállított, kitűnő minőségű végtermék, a nagyobb nyereség alapja tehát a közös munka és a közös érdekeltség. a miniszter leszögezte: az élelmiszer-gazdasági együttműködés továbbfejlesztésénél olyan termelési és árukapcsolatok kialakítására kell törekedni, amelyekben az érdekeltek - a termelők és a feldolgozók - a többletjövédelmet a közreműködés arányában osztják meg egymás között.

ezután klenczner andrás, az állami gazdaságok központjának vezérigazgatója számolt be a nagyüzemek eredményeiről és terveiről. a nagyüzemek uttörő munkával járultak hozzá az iparszerű termelési rendszerek kialakításához és a szántóföldi növénytermesztés fellendítéséhez. nagyobb összegű beruházásokkal fokozták a termelést, de ezzel kapcsolatban figyelmeztetett arra, hogy a befektetések hatékonysága nem mindenütt alakult a kívánt mértékben. a gazdaságok korábban ezer forint termelési értéket 2.000 forint értékű eszköz igénybevételével állítottak elő, most az új beruházásoknál ennek többszörösét igénylik, ami arra vezethető vissza, hogy az eszköz-befektetések mértéke megelőzte a termelés felfutását. ehhez hozzájárult azonban az is, hogy a termelőeszközök drágulnak, legalábbis nem érnek annyival többet, mint amennyivel nagyobb árat fizetnek értük. az új létesítmények ugyanakkor technológiai szempontból sokszor nem működnek zavartalanul és „részvételük”, a termelésben nincs arányban a létrehozásukhoz szükséges befektetésekkel. ezért a munkaszervezést kell javítani és a műszaki fejlesztést is megalapozottabbá kell tenni.

a tanácskozás résztvevői ezután megvitatták a mezőgazdasági termelés, feldolgozás és forgalmazás időszerű kérdéseit.

a tanácskozás szombaton folytatódik./mt1

16.10/ny

-38-

NA 17⁰⁰

bb.57. vasárnap

ga/zs/ok la

1972. október 6.

délután 11 órakor a petőfi irodalmi múzeum nagy sikerű tamási áron-kiállításán szekeres lászló tudományos kutató tárlatvezetést tart./mt1/

...-

bb.58. párdi imre moszkvába utazott

pá/le/ok la

1972. október 6.

párdi imre, az országos tervhivatal elnöke pénteken moszkvába utazott, hogy ott n.k. bajbakovval, a szovjetunió minisztertanácsa elnökhelyettesével, az állami tervbizottság elnökével megbeszélést folytasson a két ország közötti gazdasági együttműködés időszerű kérdéseiről./mt1/

...-

bb.59. gázrobbanás pécsen - két személy megsérült

vid/kz/ok la

1972. október 6.

pénteken kora délután gázrobbanás történt a pécsi gázgyártó és szolgáltató vállalat légszuszogó utcai telepén. egy újonnan épült irodahelyiségben a fűtés ideiglenes megoldására palackos gázt szereltek, munkavégzés közben a konvektornál gázszivárgás keletkezett s feltehetően az egyik dolgozó parázsló cigarettájától a kiömlött gáz felrobbant.

a baleset következtében villányi istván 29 éves technikus, hosszuhetényi lakos bőrfelületének csaknem negyven százalékán súlyos, de nem életveszélyes, cseri béla 32 éves gázszerező, pécsi lakos az arcán és a kezén könnyebb sérülést szenvedett. a sérülteket a mentők a honvédkórház égési osztályára szállították.

a robbanás körülményeinek tisztására a rendőrség vizsgálatot indított./mt1/

...-

16.50/ok

- 39 -

NA 17¹⁰

bb.60. vietnami szolidaritási gyűlés orosz lányban

vid/kz/ok la

1972. október 6.

vietnami szolidaritási gyűlést tartottak pénteken délután orosz lányban, a 312-es számú szakmunkásképző intézetben. a gyűlésen ott volt nguyen huynh, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének attaséja és több, hazánkban tanuló vietnami diák./mti/

bb.61. jövőre: európai költőtalálkozó hazánkban
- ülést tartott az írószövetség választmánya

t ró/gg/zs/ok la

1972. október 6.

pénteken darvas józsef elnöklétével ülést tartotta magyar írók szövetségének választmánya. az írószövetség elnöke tájékoztatta a választmány tagjait a legutóbbi ülés óta eltelt időszakban végzett tevékenységről, majd beszámolt a következő évad terveiről.

az írószövetség „móricz zsigmond öröksége és a korszerű elkötelezettség”, címmel irodalmi napokat rendez debrecenben a városi tanáccsal közösen november 16-án és 17-én. november végén a szövetség duna-tisza közti csoportja szervezésében kétnapos szociográfiai konferencia lesz kecskeméten. jövő év áprilisában európai költő-találkozó lesz hazánkban, s - a tervek szerint - novemberben, petőfi sándor születésének 150. évfordulója tiszteletére - megrendezik a kontinens petőfi fordítóinak találkozóját is./mti/

bb.62. versmondó verseny szekszárdon

vid-kz/mné/ok la

1972. október 6.

pénteken a szekszárdi művelődési központban megkezdődött az v. dunántúli babits mihály ifjúsági versmondóverseny közép-döntője. a vetélkedőn az elődöntők 45 legkiválóbb ifju szavalója lép zsűri elé./mti/

16.55/ok

- 40 -

NA 17¹⁵

bb.66. az elte és ~~akairói~~ al-azhar egyetem együttműködése

gg/szö/ok la

1972. október 6.

az ötvös loránd tudományegyetem rektorának meghívása alapján hazánkban tartózkodik a kairói al-azhar egyetem küldöttsége. az egyiptomi delegáció a elte, továbbá a debreceni kossuth lajos tudományegyetem vezetőivel tárgyalt. az egyetem-közi együttműködés lehetőségeiről. pénteken dr. ádám györgy, az elte rektora és dr. badawy abdel latif, az al-azhar egyetem rektora aláírta a két egyetem 1973-ra szóló együttműködési megállapodását. a megállapodás parafálásánál jelen volt mousta-fa ahmed moukhtar, az egyiptomi arab köztársaság budapesti nagykövete is.

az al-azhar egyetem delegációja magyarországi tartózkodása során találkozott dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettesel./mti/

bb.64. a lillafüredi autóbussz-karambol sérültjeinek legtöbbje már hazaérkezett a kórházból

i sb-vid/pá/ok la

1972. október 6.

miskolc-lillafüred határában kondi béla 24 éves miskolci gépkocsivezető városi autóbusszal - amely 26 utast szállított - gyorsajtás közben összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő tehergépkocsival, majd az autóbussz az utmenti árokba borult. az autóbussz utasai közül nyolcan súlyosa, nem életveszélyesen, tizenegyen pedig könnyebben megsérültek. a sebesülteket a mentők kórházba szállították.

a miskolci kórházaktól pénteken délután kapott tájékoztatás szerint az autóbussz-karambol sérültjeinek legtöbbje már elhagyhatta az egészségügyi intézményeket, s hazatérhetett otthonába. az autóbussz utasai közül még hárman állnak kórházi kezelés alatt: a súlyosan sérült kovács bélánét és a könnyebben sebesült zridák sándort aszontpéteri-kapui kórház baleseti sebészetén ápolják, az ugyan-csak könnyebben sérült gyurkóta sándort pedig a diósgyőri vasgyári kórházban kezelik. a köztul szerencsétlenség legsúlyosabb sérültje kondi béla autóbusszvezető, aki koponyaalapi csonttörést és alsó állkapocstörést szenvedett. a gépkocsivezetőt a szentpéteri kapui kórházban ápolják./mti/

17.10/ok

- 41 -

NA 17²⁰

bb 65. ndk karikatura-kiállítás nyílt

t nn/gk/ny zs la

1972. október 6.

pénteken az ernst muzeumban ndk karikatura-kiállítás nyílt a kulturális kapcsolatok intézete, a magyar képzőművészek szövetsége és a kiállítási intézmények rendezésében. megnyitót balázs-piri balázs, a magyar képzőművészek szövetsége karikatura-szakosztályának titkára mondott. a bemutató több száz rajzzal szemlélteti a baráti szocialista ország karikatúristáinak tehetségét, rátermettségét, képzőművészeti jártasságát.

az október 15-ig nyitva tartó kiállítás megnyitóján megjelent hazai társadalmi, politikai életünk számos kiválósága. ott volt siegfried balon, az ndk budapesti nagykövetségének tanácsosa, valamint a kiállításra érkezett ndk-delegáció tagjai: otto damm és henryk berg is./mti/

--

bb 63. bornapok mórton

vid/kz/ny la

1972. október 6.

pénteken megkezdődtek a hagyományos „móri bornapok... a vig szüret és gazdag kulturális program jegyében lezajló három napos rendezvénysorozat első eseményeként a fejér megyei képzőművészek, a móri járás népművészei, fafaragói és a községi fotóklub tagjai jelentkeztek kiállítással. ugyanakkor felavatták a csepeli fémmű móri gyárának ifjusági pinceklubját is. a tavábiakban nemzetiségi találkozót rendeznek. megnyitják az ál-lami gazdaság bormuzeumát, a dunántúli szőlészek és borászok tanácskozásra gyűlnek össze, vasárnap pedig színpompás szüreti felvonuláson és szüreti bálon szórakozhatnak mór vendégei./mti/

--

bb 67. ajánlás a nemzetközi munkaügyi hivatalhoz - végetért a textil-, ruházati - és bőripari szakszervezetek nemzetközi szövetségének budapesti tanácskozása

t ol/gk/ny ie la

1972. október 6.

pénteken befejezte munkáját a textil-, ruházati- és bőripari szakszervezetek szövetségének budapesti tanácskozása. a technika házában 16 ország delegátusai hallgatták és tárgyalták meg a különféle munkabizottságok beszámolóit, elemezték azokat a közös problémákat, amelyek az érintett szakmákban szerte a világon csaknem 9 millió dolgozót foglalkoztatnak.

/folyt köv/
17.15/ny

-42-

M-17³⁰

67. / ajánlás afolyt/ny

a tanácskozás főbb tanulságait, eredményeit a következőkben foglalta össze turzó lászló, a bőripari dolgozók szakszervezetének főtitkára: - a résztvevők úgy ítélték meg, hogy a szövetség legfontosabb tennivalója napjainkban a különféle országokban tevékenykedő szakszervezetek együttműködésének elmélyítése a széleskörű nemzetközi kapcsolatok kiépítése útján. közösen kell kutatnunk a lehetőségeket, amelyek hozzásegíthetnek bennünket, hogy a távoli országokban - egyebek között például latin-amerikában, afrikában és ázsiában - tevékenykedő szakszervezetek munkáját, eredményeit, céljait is megismerhessük, ismeretükben a közös problémák megoldására közösen keressük az eszközöket. egyébként itt jó alkalom nyílt arra, hogy például megvitassuk a textiliparban dolgozók élet-és munkakörülményeinek alakulásával összefüggésben a zajártalmakkal, az egészségre káros hőhatásokkal és a munkahigiéniával kapcsolatos tennivalókat. ezekről ajánlást fogalmazunk, amelyet majd a nemzetközi munkaügyi hivatal számára készülő előterjesztéshez kapcsolunk. több más fontos dokumentum is született; így például megtárgyaltuk a különféle szakmai bizottságok munkájának korszerűsítésére vonatkozó tervezetet. szövetségünk szolidaritásáról biztosította a harcoló vietnami népet. /mti/

--

bb 68. elutazott hazánkból a csehszlovák oktatási küldöttség

gg/ny zs la

1972. október 6.

elutazott a csehszlovák oktatási küldöttség, amely jösef havlin cseh oktatásügyi miniszter vezetésével - ilku pál művelődésügyi miniszter meghívására - jár hazánkban. megismerkedtek budapesti és vidéki közoktatási és felsőoktatási intézmények munkájával és megbeszéléseket folytattak a művelődésügyi minisztérium vezetőivel. jösef havlin minisztert fogadta aczél györgy, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára. a delegáció bucsuztatására megjelent dr. orbán lászló, a művelődésügyi miniszter első helyettese./mti/

17.20/ny

-43-

M-17³⁰

bb.72. rómban élő vasi születésű művész kiállítása szombathelyen

vid/fm/ok La

1972. október 6.

Ihász Irén, rómban élő vas megyei -celldömölki - születésű festőművész alkotásaiból pénteken kiállítás nyílt a szombathelyi savaria muzeumban. a gyűjteményes tárlaton 160 festmény - zömmel tájkép - látható. Ihász Irén - akinek rómban és más európai városokban volt már kiállítása - szülőföldjén most mutatkozik be először./mti/

bb.73. magyar-ndk barátsági est salgótarjánban

vid/kz/ok La

1972. október 6.

A német demokratikus köztársaság megalakulásának 23. évfordulója alkalmából magyar-ndk barátsági estet rendezett salgótarjánban a hazafias népfront városi bizottsága. a szocialista német állam megalakulásának történelmi jelentőségét dr. Horváth István történész, a salgótarjáni városi pártbizottság csoportvezetője méltatta. a barátsági esten részt vett és felszólalt Ewald Gernot, az ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjának igazgatóhelyettese is. az ünnepség után az ndk életéről mutattak be színes dokumentumfilmeket./mti/

bb.76. művelődési házat avattak nagyszénáson

vid/kz/ok La

1972. október 6.

Új művelődési házat avattak pénteken a békés megyei nagyszénáson. a 8.5 millió forintos költséggel kialakított épületben többek között színház- és mozi terem, klubhelyiség, könyvtár, kiállítócsarnok és bálterem áll rendelkezésre. az építkezéshez a község két termelőszövetkezete is hozzájárult együttesen 1 millió forinttal, a lakosság pedig több száz ezer forint értékű társadalmi munkát végzett.

Az avató ünnepségen Nagy János, a békés megyei tanács elnökhelyettese mondott beszédet, este pedig aszegini nemzeti színház társulata szórakoztatta a vendégeket./mti/

17.50/ok

- 44 -

MA 1840

aszerkesztőségek figyelmébe!

rö/gg/bk La

1972. október 6.

a bb.41. sz. hír / reprezentatív ndk-könyvtárlat nyílt / utolsó bekezdésének az ndk kiadói főigazgatósága helyettes vezetőjének neve helyesen: g e o r g l i n d o r f ./mti/

bb.69. bem tábornok és maderspachné

gg/zs/ok La

1972. október 6./

Cimmel pénteken este Doór Ágnes Irén tartott előadást a lengyel kultúrában a magyar szabadságharc egy kevésbé ismert epizódjáról és a hős magyar asszonyról, aki az üldözők elől mentette és mekítette bemet idegen földre./mti/

bb.70. a német demokratikus köztársaság

gk/zs/ok La

1972. október 6.

Megalakulásának 23. évfordulója alkalmából jelent meg az Akadémia kiadó gondozásában Tokody Gyula és Niederhauser Emil könyve a „németország története”, az első magyar nyelvű történelmi összefoglalás németországról. a két szerző elsősorban az 1789 óta eltelt időszakot mutatja be./mti/

bb.71. kettős tárlat gyulán

vid/kz/ok La

1972. október 6.

Ötven évvel ezelőtt szervezte meg Gyulán József Dezső festőművész a békés megyei képzőművészeti és iparművészeti társulatot. a jubileum, valamint a muzeumi-műemléki hónap alkalmából pénteken a gyulai Dürer teremben kettős képzőművészeti tárlat nyílt. egyik részlegében Gyula egykori és jelenlegi művészeinek legjobb festményeit, közöttük József Dezső alkotásait láthatják az érdeklődők, a másik részlegben pedig a békés megyei művészek grafikáinak a legjavát állították ki./mti/

16.40/ok

- 45 -

MA 1840

bb 77. véget ért a 3. városi forgalombiztonsági szimpózium

t kg/pá/ny 10 La

1972. október 6.

befejeződött pénteken a 3. városi forgalombiztonsági szimpózium, amelyen három szekcióban vitatták meg husz ország szakemberei a balesetmentes közlekedés lehetőségeit. az egyes szekciók tanácskozásának eredményét összefoglalták, s a szimpózium plenáris ülése elé terjesztették egyetértés, illetve jóváhagyás céljából. az ajánlásokat dr. nagy ervin, a fővárosi tanács vb. közlekedési főigazgatóságának helyettes vezetője ismertette.

a jármű-szekció résztvevői javasolták, hogy az illetékes szervek tegyék kötelezővé a biztonsági övek beszerelését az autókba, s addig is hathatós propagandával terjesszék el az életet védő övek szélesebb körű használatát. felhívták a figyelmet: a kilátást akadályozó autóbabák, díszfüggők balesetet előidéző tárgyak.

a szakemberek véleménye szerint célszerű lenne a tömegközlekedésben résztvevő járművek - autóbuszok, villamosok, konstrukciójánál a jövőben még fokozottabban figyelembe venni a biztonsági előírásokat.

a pálya- és forgalomtechnika biztonsági kérdéseit tárgyaló szekció résztvevői a számítógépek bevonását ajánlották a balesetmentes közlekedés kidolgozásához. az ütközések, balesetek leggyakoribb okait gépi adatfeldolgozással felkutatva, könnyebb megelőzni a bajt. egyebek között javasolták az utsegélyek mentén energiaelnyelő berendezések alkalmazását, amelyek hathatós életmentők lehetnek.

a harmadik szekcióban a közlekedő ember pszichológiai, orvosi és jogi kérdéseit vitatták meg a résztvevők, s többek között a közlekedési propaganda fokozását javasolták. ehhez a reklám-pszichológiai vizsgálódás eredményeit kellene a gyakorlatban kamatoztatni. ha a gyalogosok a jelenleginél szélesebb körben megismerkednek a kresz-szel, csökkenhet a balesetek száma - állapították meg.

a javaslatokat az ülés résztvevői elfogadták, majd körösi györgy vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes mondott köszönetet a szimpózium előkészítőinek, és a résztvevő külföldi, illetve hazai szakembereknek. zárszavában egyebek között hangsúlyozta: a forgalom biztonsága csak akkor növekedhet, ha gondoskodnak a szükséges feltételekről. ezért az állami szervek továbbra is az ésszerű szigorú alkalmazják a felelőtlen, a közlekedési szabályokat nem tisztelő, baleseti veszélyeket előidéző emberekkel szemben, de ezentúl is a nevelés eszközei az elsődlegesek.

a tanácskozáson elhangzott társadalmi ajánlások gyakorlati megvalósítására fokozott gondot fordítanak majd az állami szervek - mondotta befejezésül a miniszterhelyettes./mti/

18.00/ny

- 46 -

NA 1850

bb.74. szibériai hetek pest megyében

vid/gö/kz/ok La

1972. október 6.

a váci zeneiskola koncerttermében pénteken megnyitották a szibériai hetek pest megyei eseménysorozatát. a „ballada a messzi tájról” című irodalmi műsort gergely mihály író vezette be, majd színészek, előadóművészek mutattak be részleteket puskin, csehov, jevtusenko, jeszenyin és más szovjet szerzők műveiből. a következő napokban nagykátán, cegléden, monoron, abonyban rendeznek irodalmi estet, gödöllőn pedig r. i. rozsgyestvenszkij költő mutatkozik be a szibériai hetek rendezvényén./mti/

bb.75. „az ember és a könyv,, - kisfilm bemutató békéscsabán

vid/kz/ok La

1972. október 6.

a nemzetközi könyvév alkalmából „az ember és a könyv,, címmel meghirdetett amatőr filmpályázatra 21 3-15 perces kisfilm érkezett. a könyv sokoldalú jelentőségével a könyvkötészettel

és a könyvnyomtatással foglalkozó alkotások bemutatóját pénteken békéscsabán a kulich gyula ifjusági és uttörőházban tartották meg. lápták páll a békés megyei könyvtár kossuth-díjas vezetője méltatta a nemzetközi könyvév jelentőségét és a kisfilmek szerepét majd a legjobbak értékes díjakat kaptak./mti/

bb.78. kitüntetés

tf/pá/zs/ok La

1972. október 6.

gillemet lászló akadémikusnak 60. születésnapja alkalmából tudományos munkássága elismeréséül a munka érdemrend arany fokozatát adományozta azelnöki tanács. a kitüntetést pénteken adta át erdey-gruz tiber, a magyar tudományos akadémia elnöke./mti/

bb.79. dr. salvador allende

gg/zs/ok La

1972. október 6.

a chilei köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet losonczi pállnak, az elnöki tanács elnökének, az ország nemzeti ünnepe alkalmából kifejezett jókívánságaiért./mti/

1800/ok

- 47 -

NA 1850

bb 83. tájékoztató a pénzügyi revíziók tapasztalatairól

t sl/gk/ny 1e la

1972. október 6.

madarasi attila pénzügyminiszter-helyettes és adler vilmos, a minisztérium bevételi főigazgatóságának vezetője péntek délután tájékoztatta az újságírókat a pénzügyi revízió első félévi tapasztalatairól.

az első félév folyamán 1600 vállalatnál és szövetkezetnél ellenőrizték a pénzügyi dokumentumokat, ezenkívül 1200 helyen külön ugynevezett célvizsgálatokat tartottak, feltárva, hogy a vállalat vagy szövetkezet hogyan használja fel például az állami támogatásokat, kellőképpen vigyázz-e a társadalmi tulajdonra, helyesen gazdálkodik-e készleteivel. általános tapasztalat, hogy a vállalatok, szövetkezetek nagy többsége becsületesen gazdálkodik, fegyelmezetten fizeti adóját, mégis több visszasságot, szabálytalanságot tártak fel, mint a múlt év első felében, mivel 17 százalékkal több volt a vizsgálat, mint tavaly ilyenkor és a revizorok a korábbi évek tapasztalatai alapján a legkritikusabb pontokra összpontosították figyelmüket.

a vállalatok és szövetkezetek 88 százalékánál találtak kisebb-nagyobb szabálytalanságot, nagy többségében olyan hibát, amit nem szándékosan, hanem a rendelkezések félremagyarázása vagy a számvitel lazasága miatt követtek el. ez természetesen nem csökkent a vállalatok felelősségét, s nemcsak az elmaradt adót kell pótlólag befizetniük, hanem bírságot is fizetnek. sok helyütt találtak hibát a mérlegbeszámolóknak. 739 vállalatnál és szövetkezetnél a valóságosnál nagyobb, 643 helyen pedig a ténylegesnél kisebb nyereséget mutattak ki, s félév alatt csaknem 500 millió forint adóhiányt tártak fel a revizorok. az adók pótlólagos befizetésén kívül még összesen 63 millió forint bírságot is kivetett a bevételi főigazgatóság, két és félszer akkora összeget, mint a múlt év első felében. a szigorú eljárást az indokolja, hogy a vállalatok egy részénél a szabálytalanság már nem először fordult elő.

megállapították azt is, hogy a vállalatok egy része késve fizeti adóját, emiatt fél év alatt 2464 helyen számoltak fel késedelmi pótlékot, ami meghaladja a 120 millió forintot. a súlyosabb szabálytalanságok miatt 167 esetben kezdeményezték szabálysértési eljárást, 28 esetben javasolták a felügyeleti szervnek, hogy indítson fegyelmi eljárást, 11 súlyos esetben bünvádi feljelentést tettek, ugyanennyi vállalat, illetve szövetkezet ellen gazdasági bírság kiszabását kezdeményezték.

/folyt köv/
18.25/ny

-48-

NA 1850

bb 83. / tájékoztató.....1.folyt/ny

a bevételi főigazgatóság kedvező jelenséggé értékeli, hogy a vállalatok és szövetkezetek 43 százaléka önként feltárta és bevallotta mulasztását.

sok helyütt elemezték, hogy milyen módon használják fel a különböző állami támogatásokat a gazdaságos export ösztönzésére szolgáló állami visszatérítéssel és adókedvezményekkel kapcsolatban a tapasztalatok kedvezőek. az esetek nagy többségében a kedvezmények hatására valóban igyekeznek bevezetni gazdaságosabban exportálható termékek gyártását, s feltárni olyan új piacokat, ahol a cikkek jó áron értékesíthetők. általában szabályosan veszik igénybe a termelési árkiegészítést is, gyakoribbak viszont a fogyasztói árkiegészítéssel kapcsolatos szabálytalanságok. 165 esetben együttesen mintegy 16 millió forint ilyen árkiegészítést jogtalanul vettek igénybe. a mezőgazdaságnak nyújtott különböző speciális támogatások hatása kedvező, de nem kívánatos jelenségek is előfordulnak, a támogatásokat egyes helyeken más célra használják fel, mint amire kapták.

az új bérszabályozási rendszer hatásait vizsgálva a revizorok megállapították, hogy helytelen gazdálkodás miatt a korábbinál több helyen keletkezett részesedési alaphiány. több vállalat - bár nyeresége nem érte el a tervezett szintet - a béréket nagyobb mértékben emelte a tervezettnél. a revizorok az első félévben 110 helyen 83 millió forint olyan adóhiányt fedtek fel, ami a bérfejlesztési befizetési kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt keletkezett.

számos negatív jelenséget tapasztaltak a vállalati eszközgazdálkodásban. kilenc nagy építőipari vállalatnál például megállapították, hogy távolról sem használják ki kellően azt a 18 ugynevezett alagutzsaluzatos berendezést, amelyet franciaországból 71 és fél millió forintnak megfelelő összegért szereztek be. a berendezések segítségével elméletileg évente 5510 lakást lehetne fölépíteni: 4043 lakás építését tervezték, de 1971-ben ebből mindössze 2049 valósult meg. a vállalatok nagy része továbbra is makacsul ragaszkodik elhasználadott gépeihez, jóllehet az utóbbi időben a selejtezés, illetve a még üzemképes berendezések értékesítése meggyorsult.

a vállalatok, szövetkezetek anyagi differenciálódásának folyamata évről évre fokozódik, így a szánálási eljárások száma is növekszik. az első félévben 203 mezőgazdasági térszében és 14 állami gazdaságnál tartották a szánálási eljárást megelőző pénzügyi revíziót. a tapasztalatok szerint ezek többsége a valóságosnál kisebb vagy nagyobb veszteséget mutatott ki, aszerint, hogy a személyi felelősség súlyát akarta csökkenteni vagy pedig az államtól a reálisnál nagyobb támogatásra számított.

/folyt köv/
18.30/ny

-49-

NA 1850

bb.83. / tájékoztató....2.folyt/ny

más vizsgálatok során azt tárták fel, hogy számos vállalat nem fizeti ki kellő időben tartozását a neki árut szállító másik vállalatnak. annak ellenére, hogy az ilyen tartozásokat 30 napon belül ki kell fizetni, több esetben 80-100-125 napot is késtek az adósság átutalásával.

a revizorok nagy figyelemmel tanulmányozták a reprezentációs költségek alakulását is, aminek elsősorban nem anyagi, hanem erkölcsi, szemléletbeli jelentősége van. a reprezentációban igen gyakori a túlzás, a meg nem engedhető pazarlás. a vizsgált vállalatok és szervezetek többsége nem vezet olyan megbízható nyilvántartást, amelyből az elszámolásokat nyomon lehetne kísélni. a vizsgált vállalatok 6 százalékánál a külföldi utazásokkal kapcsolatban is találtak szabálytalanságokat. a bevételi főigazgatóság vezetői hangsúlyozták, hogy a külföldi utazások nélkülözhetetlenek a gazdasági élet fejlesztéséhez, előfordul azonban, hogy egyes hivatalos külföldi utakból a vállalatnak kimutatható haszna nem származik. a vállalatok jutalomképpen is elküldhetik külföldi utakra dolgozóikat, de csak részesedési alapjuk terhére s nem költségkeretből, mint ahogy az hivatalos utazások esetén történik. tapasztaltak olyan eseteket is, amikor reprezentációs költségek ,, megtakarításáért, jogtalanul jutalmaztak egyes vezetőket.

továbbra is sok helyen laza a számviteli és bizonylati felelősség, bár különösen a mezőgazdasági térszervezetekben számottevő a javulás. így is az ellenőrzött vállalatok és szervezetek egyharmadánál tapasztaltak számviteli hiányosságokat, rendellenességeket. általános tapasztalat, hogy igen laza a belső számviteli ellenőrzés, amelynek megerősítésére a pénzügyi szervek felhívták a figyelmet.

a pénzügyi revízió a második félévben is folytatódik, s egész sor gazdálkodási témát, a többi között a gazdaságtalan termelés alakulását tanulmányozzák./mt1/

..-

18.35/ny

- 50 -

NY 18.35

vbb.80. színházi évadnyitó békéscsabán

vid/kz/ok La

1972. október 6.

az egyik legrégebbi magyar drámai emlék színpadra állításával kezdte új évadját a békéscsabai jókai színház. a péntek esti premier bornemissza péter-móricz zsigmond magyar elektra című két felvonásos tragédiáját mutatták be, baranyi ferenc: a lónak vélt menyasszony című komédiájának kíséretében. afőbb szerepekben bicskey károly, szentirmay éva, gurnik ilona, gálfy lászló körösty istván aratott nagysikert. a rendező lovas edig volt, a díszleteket csányi árpád, a jelmezeket pedig vágvölgyi ilona tervezte./mt1/

..-

bb.81. a duna művelőegyesület vendégszereplése zalaegerszegen

vid/fm/ok La

1972. október 6.

a belügyminisztérium duna művelőegyesülete pénteken zalaegerszegen vendégszerepelt. a megyei művelődési központ színháztermében ,,vigadalmak idején,, című, egész estét betöltő nagyszerű műsorukat mutatták be a zalaegerszegi közönségnek./mt1/

..-

felhasználható: 19.30 h.-tól

bb.82. a moszkvai rádió szimfonikus zenekara debrecenben

vid-kz/ok La

1972. október 6.

rangos koncerttel, a moszkvai rádió szimfonikus zenekarának hangversenyével kezdődött meg pénteken debrecen és hajdu-bihar megye zenei évadja. a bartók teremben a közönség elé lépő több mint száz tagú szovjet együttest gennagyij rozsgyesztvenszkij vezényelte. közreműködött viktorija jagling gordonkaművész. a műsoron kodály, haydn és szostakovics művek szerepeltek./mt1/

..-

bb.15./a szakszervezetek országos tanácsának ülése ...6.folyt./ok

sl/gk/1e/ok La

1972. október 6.

a széles körű vita alakult ki a szakszervezetek jog- és hatáskörének érvényesüléséről. a tanácsülés valamennyi előterjesztett jelentést egyhangulag jóváhagyta./mt1/

..-

18.40/ok

- 51 -

NY 18.40

bb 85. tudóstanácskozás a felvilágosodás koráról

tf/pá/ny zs la

1972. október 6.

pénteken befejeződött az mta irodalomtudományi intézete által rendezett egyhetes nemzetközi konferencia, amelyen a közép- és kelet-európai felvilágosodás kori irodalom művelődéstörténeti problémáit vitatták meg hét ország kutatói. a konferencia vitaindító előadásait köpeczi béla akadémikus, a magyar tudományos akadémia főtitkára, h. balázs éva, benda kálmán, niederhauser emil és sziklay lászló professzor, továbbá roland mortis, brüsszeli és ulrich focht moszkvai akadémikus tartotta. az előadásokban szó volt a felvilágosodás-kori művészeti, ideológiai áramlatok összefüggéseiről, az európai áramlatok hasonlósága és eltéréseiről, az orosz felvilágosodás problémáiról stb. köpeczi béla akadémikus zárszavában összegezte a viták tanulságait és vázolta a két év múlva megrendezendő következő konferencia feladatait. a tanácskozás befejeztével a résztvevők pénteken jelen voltak a nyíregyházi tanárképző főiskola névadó ünnepségen, ahol n. jacques voisine, a sorbonne professzora köszöntötte a bessenyey györgyről elnevezett főiskolát./mti/

-. -

bb 86. bessenyey györgy nevét vette fel a nyíregyházi tanárképző főiskola

vid/kz/ny la

1972. október 6.

bessenyey györgyről, a magyarországi felvilágosodás elindítójáról, szabócs-szatmár egyik nagy szülöttéről nevezték el a nyíregyházi tanárképző főiskolát. a névadás alkalmából pénteken a tanárképző főiskola ünnepi tanácsulást tartott. az ünnepségen részt vett biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, benkei andrás belügyminiszter, ilku páál művelődésügyi miniszter, dr. tar imre, az mszmp szabócs-szatmár megyei bizottságának első titkára, dr. pénzes jános, a megyei tanács elnöke. megjelentek a párt, az állami és a társadalmi szervek, hazai és külföldi testvér intézetek képviselői, a mátrafüreden rendezett nemzetközi felvilágosodás szimpózium résztvevői.

a főiskola ünnepi tanácsulását dr. margócsy józsef megbízott főigazgató nyitotta meg, majd ilku páál művelődésügyi miniszter mondott beszédet. az ünnepi beszéd után az ungvári állami egyetem, a csehszlovákiai usti nad labeni, az ndk-beli auerbach tanítóképző intézet, a nemzetközi felvilágosodás konferencia, a hazai testvér intézetek képviselői köszöntötték a nyíregyházi tanárképző főiskolát.

/folyt köv/
19.00/ y

-52-

Nr 1925

86. / bessenyey györgy.....folyt/26

ezt követően a tiszaberceli termelőszövetkezet küldöttsége bessenyey emlék-zászlót adott át a főiskolának, majd kitüntették a 10 éves főiskola megszervezésében, munkájában kivált vezetőket, tanárokat.

este a főiskola klub-színháztermében a debreceni kossuth lajos tudomány egyetem német intézete bessenyey györgy műveiből német, francia és angol nyelven adott irodalmi műsort.

szombaton a külföldi vendégek küldöttsége megkoszorúzza bessenyey györgy nyíregyházi síremlékét. tiszabercelen, az író szülőfalujában, a helyi mezőgazdasági szakmunkásképző intézetben rendezendő ünnepségen leleplezik és megkoszorúzzák bessenyey györgy mellszobrát, h.varga ilona szobrászművész alkotását./mti/

-. -

bb 87. bemutatkozott a főváros közönségének a prágai vinohrady színház együttese

t nn/gg/ny zs la

1972. október 6.

pénteken a madách színházban alois és vilem mrstik „marysa” című ötfelvonásos drámájának előadásával bemutatkoztak a magyar közönségnek a prágai vinohrady színház művészei. a budapesti művészeti hetek rendezvénysorozatán részt vevő ismert csehszlovák együttes produkcióját frantisek stepanek rendezte. a főszerepeket gabriela vranova, vladimir krska, antonie hegerlikova érdemes művész, maric brozova érdemes művész, oldrich lukes állami díjas, svetla amortova érdemes művész alakította. a diszleteket zbynek kola, a jelmezeket pedig radoslava mikulova tervezte.

a vinohrady színház előadásán megjelentek társadalmi, politikai, művészeti életünk kiválóságai és ott voltak a budapesti csehszlovák nagykövetség munkatársai is.

prágai vendégeink szombaton molière, a fősvény című komédiáját adják elő a madách színházban./mti/

-. -

19.08/ny

-53-

Nr 1925

bb.84. időjárásjelentés

gk/ok la

1972. október 6.

a meteorológiai intézet jelenti 1972. október 6-án, pénteken este:

csendes őszi idő

várható időjárás szombat estig:

általában kevés felhő, száraz idő, az ország déli részén változóan felhős idő, egy-két helyen kisebb eső lehet. gyenge, napközben kissé megélénkülő, változó irányú szél, a nappali fölmelegedés délen is erősödik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 15-20 fok között./mti/

bb.88. ír karmester budapesten

ró/gg/ok la

1972. október 6.

colman pearce, a dublini rádió és televízió zenekarának karmestere a zeneműkiadó vállalat vendégeként egy héttig budapesten tartózkodik. ez idő alatt zeneszerzőkkel találkozik, megismerkedik az utóbbi évek magyar komolyzenei termésével. az ír karmester a közelmúltban kadosa, farkas és szöllősy műveket vezényelt az ír rádióban s tervei között szerepel további magyar kompozíciók bemutatása./mti/

bb.89. a pécsi balett előadása az operettszínházban

t ró/gk/ok la

1972. október 6.

a budapesti művészeti hetek keretében lépett fel pénteken a pécsi balett társulata a fővárosi operettszínházban. weiner: magyar babák című szvitjét gallovits attila, szabolics éva, herda jános, stimácz gabriella, koronczay lászló, paronai magdolna és körmeny lászló; lajtha: kötelékek című etűdjét handel edit, kuli ferenc és hetényi jános; sztravinszkij: tavaszünnepek című kompozícióját: handel edit, herda jános, gallovits attila, stimácz gabriella és szabolics éva táncolta. a nagy tetszéssel fogadott előadás koreográfiája és rendezése eck imre nevéhez fűződik./mti/

19.25/ok

- 54 -

MA 1925

vbb 90. szabó istván,

gk/ny la

1972. október 6.

az országos szövetkezeti tanács és a termelészövetkezetek országos tanácsának elnöke pénteken hazaérkezett varsóból, ahol részt vett a szövetkezetek nemzetközi szövetségének 25. kongresszusán./mti/

bb 91. hazaérkezett bécsből egészségügyi küldöttségünk

k vt/gk/ny la

1972. október 6.

pénteken este visszaérkezett bécsből a magyar egészségügyi küldöttség, amely dr. farádi lászlónak, az egészségügyi miniszter első helyettesének vezetésével tett néhány napos látogatást ausztriában./mti/

MA 2100

VEGE